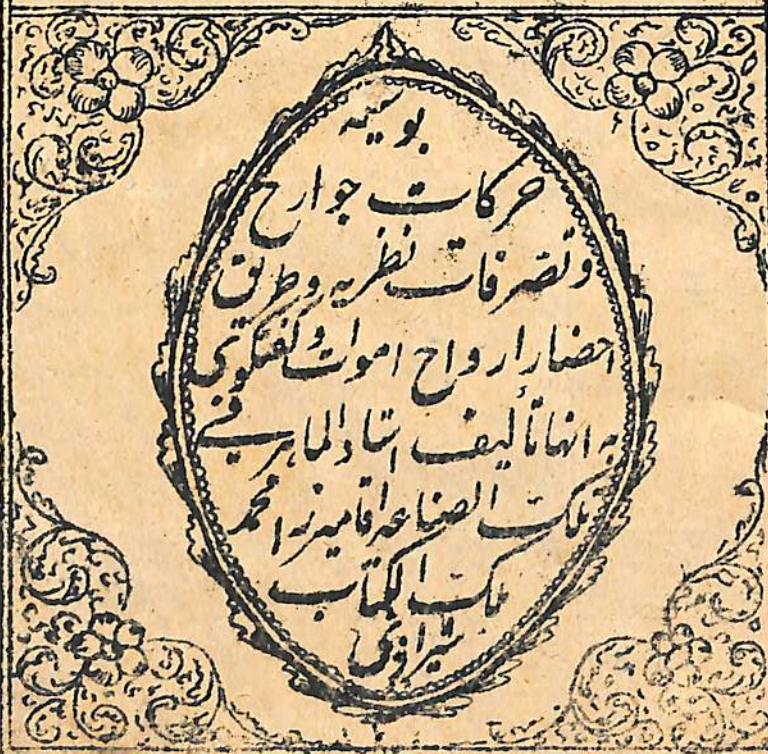

SRI RAMAKRISHNA ASHRAMA
LIBRARY, SRINAGAR.
Accession No- 2827
Date ... 27.5.84

106
Pine

MAGNET OF SOULS

کتاب مغناطیس الارواح فی معالجه الابدان والاشباح
در قاعده و قانون معالجه امراض عصر العلاج بدو شرب و دوا

SRI RAMAKRISHNA
ASHRAM

LIBRARY

Shivalya, Karan Nagar,
SRINAGAR.

Class No. 181.5

Book No. shi 5

Accession No. 2827

چونکه در مانی از علاج جهانی
دست زن در علاج روحانی

بسم الله الرحمن الرحيم

چو هر زود بر ستایش بقیاس و لای شکر و سپاس مر خالق قادر و قیوم بر سر آ
که بیک امر کنیا کن و بیا چون را از عدم بعرضه شهود آورده و توحید خالی از
شکرت مرصود میومی را لایق که طینت انسان را از ماد و طینت محرم فرموده و وجود داده و بنی
نوع انسان را از اجتماع اضداد اعنی غلاط اربعه بقدرت کامله خود و فتوح فرموده جسد انسان را
همچو شرایین در آورده و اختصاص پس از ان صورت و حیات بخشد و پس از ان در حق
چنین اعجازه فقبارک الله احسن الخالقین فرموده و حیوة بخشد و چنین عدم صرف را وستی
عنایت فرموده چنین لاشی بخت را و نعمت صحت بخشوده و عاجز صرف را و مدانی از نیست
فهموشین در عالم با فانی و انفس در داده و رافت و عطوفت باینها ترسان از و نزل ان القدر
ما جو شفا و رحمة مباح جسمانیان رسانیده و صلوات را کلمات مر نظر بر ان ایست
که نفی حیات بشری در اجساد حیه عباد و مید و از ترشحات فیوضات حق تعالی
چگونه با مذاق بندگانش رسانیده اعنی نبی القرشی الامی محمد بن عبد الله و رسول الله صلی الله
علیه و آله و سلم باین همه و کاشف غمه و صده علی بن ابیطالب علیه و آله و اولاده صلوات
الله علیهم الغالب و بعد چنین گوید این بنده و امانده در بادیه سرب
میرزا محمد آشتی بخت الکاتب پس از آنکه کتاب متعاطیس الابدان در علم توحید جاذبه

خود

ووقوف بر امور عالم نخواهد بود و ادراک مطالب مخفی که از تالیفات ^{بر حسب} ^{بزرگ} فارسی در آورده که مستحسن و مطلوب کل طبایع افتاد بخاطر فائز رسید
که کتابی نیز در قاعده و قانون معالجه امراض عسر العلاج بدون شرب دوا بوسیله حرکات
جوارح و تصرفات نظریه به ذروه تحریر آورده اند از حسن اتفاق کتابی انگریزی درین علم
از تالیفات حکمای فرنگ بدست آمد ترجمه آنرا اساس این علم شریف قرار داده و چون
خود را با بعضی تصرفات که مطابق با عقل سلیم بوده بدان افزوده بخیر در آور و بر هر فی
روحی تحصیل این علم شریف لازم گما قال العلم علان علم الابدان و علم الادیان و این کتاب
مسی بمقتضای طبع الادرار فی معالجه الابدان و الاستباج نامید امید است که مطبوع طبایع
و موافق راجی دلا الالباب اید و منه التوفیق و علیه الشکر این کتاب شکل است چهل
باب باب اول در مقدمات و تعریف این فن شریف و آداب و دانست
نشا هر مرضی از ایصال الفیت مابعدی از اعضای ریشه است امراض عصبانی متعلق
که مبتت عصب است مثل لقوفالوج صرع و رشمه و امثالان و امراض سوداوی که متعلق
ان از کبد است اگر چه دماغ را هم در امراض سوداوی شمرکتی لکن نیست سودا کبد و آن عضو
که یکی از اعضای شریفه است ما و فنف نژاد امراض متعلقه بان حاصل نمیشود و بر
علی بن اهرم مرضی راجع یکی از اعضای ریشه است و در حقیقت رئیس کل بدن قلب است
پس اولاد بالذات حتی المقدور باید رعایت آن عضو شریف را مقدم بر تمام امور
دانست و در تقویت آن بکوشند که رئیس را قوی ترند که هرگاه ضری بان رئیس رسد
مردس بالبع مرض خواهد شد و اکثر طبای فرنگ و اور پارا عقیده این است که
معالجه امراض را بقاعده طلب روحانی معالجه نمودن انفع است از خوردن
دوا زیرا بسیار است که دواست که طبیب مرض را مدد او میکند بجهت آن مرض
مفید ولی خودش مرض دیگر بدین است که هر یک از ادویه نافع اند و عضو را و
مضرند و عضو را و طبیب و مرصع هر دو غافل اند از امراض عسر العلاج که متعلق
باورده و شریان و عصاب است باین قاعده سله لطیفه رفع میشود و نیز امراض

مزمنه مثل صلح و تلج و لقوه و جنون و سگته و مفاسل و نفوس و در بر شقیقه
 و گوش و س و بین النفس و کبد و امراض قلب و معده و کمره و امراض حشم
 از این محل در نهایت خوبی علاج پذیر است و هرگاه در یک مرتبه علاج فایده ندهد
 چند ناپوس شده بکمال اطمینان مشغول به تکرار عمل شود که بدون شبهه رفع خواهد
 شد بابت دوقوم بدنه اطباء فرنگت تجویز رسانیده اند انتقال حرارت
 مفناطیس از جسم عامل به بدن معمول است که هرگاه عامل در بدنش کیفیت مفناطیس
 مثل بدن معمول تجویز باشد فاعده این است که دستهای معمول را در دست خود بگیرد
 باینطور که دست راست بدست و دست چپ بدست راست باشد و در این
 حالت بکنج اثری از حرارت عزیزیه که مراد از حرارت خلقی و روح حیوانیت که جاذبه
 جنس خود است از دست راست عامل سرازیت میکند بدست چپ معمول و از اینجا
 میل میکند بازوی چپ او بعد از سینه او گذشته از طرف بازوی راست او میرود
 بدست چپ عامل باز از اینجا بازوی چپ معمول گذشته در بازوی راست معمول
 سرازیت کرده بصورت حلقه تمام میشود شش مقصود آنکه حرارت عزیزیه که در وجود
 معمول هست بقدری نیست که داغ مرض باشد لهذا حکما تفاسی کرده اند که باین
 تدبیر باید از حرارت عزیزیه از وجود قریض آنزد که سبب انحراف تقویت
 جینه یعنی حرارت قلبه مریض زیاد شده و بخودی خود دفع و سلب مرض نماید بدون
 تدبیر غذائی یا دوائی و چون که در هر جنس یا در هر خلطی از احاطه بالذات بکنج
 قوه مفناطیس یعنی قوه جاذبه است که محض استقامت را بکنجش خود یا احساس اطیس
 خود را میل میکند و آن حرارت یا برودت یا رطوبت یا بیست را بخود جذب
 میکند و چون بعد و حرارت قلب است باینکه ضعیف شد باید از آن حرارت عزیزیه
 که از جنس است از محل دیگر با و دهد که و اینکه دست و کمر که دارای حرارت عزیزیه است
 بر بدن میرسد فوراً قلب که نسبت حرارت عزیزیه است قوی پیدا کرده
 جذب حرارت از عامل میکند و همین لطایف الجیل بدون رحمت دوا یا غذا دفع

در
 سینه
 ریه

مرضی شبهه خواهد شد و بسا می شود که انقدر حرارت از عامل جذب می کشد
توت قوه جاذبه معمول که حالت طرفین بهر بغلش می شود و قیل غش عامل آنکه جاذبه
معمول با قراط جذب حرارت از عامل نموده و بسبب قلت حرارت عامل قلیل
ضعیف شده حالت غش در و پیدا می شود و دلیل غش معمول آنکه بسبب جذب
حرارت زیاد از عامل نموده و در حالتی که مریض است طاقت تحمل انقدر حرارت
عمرط که بکمرته بغلش می رسد ندارد و لهذا بجهت کثرت حرارت در قلب معمول
خفگی حادث شده حالت غش پیدا می کند پس می گوئیم مریض را سزاوار است
که فیض وجود خود که حرارت است کم کم بوجود معمول برساند پس آنکه دست چپ
مریض را بدست گرفت و از محل دست چپ اسوده شد قدری تا مل نموده پس
از آن در دست دیگر همان عمل را بنماید که خود مریض هر دو دست در المراج زبست نماید
انتهی الشرح پس از این عمل چنان توت در وجود معمول ظاهر می شود که مدت بصرش بکمی
می شود که آن قدر سافتی که در حالت صحت محسوس نموده احساس نماید

باب سیم طریقه طاری نمودن خواب متعاطی بر وجود معمول بد که عامل
باید معمول را بر فوق کرسی بنماید و خود در مقابل معمول نشسته کن طرفین را حضور طلب
یعنی توجه بجانب یکدیگر کرده است که تمام حواس خمس عامل مشغول معمول کند که
معمول بمقابل بوده و نظر در چشمهای یکدیگر نمایند و یکی چشم را از نظر در چشم یکدیگر
بطرف دیگر مخوف سازند و عامل نکشت ابهام دست راست معمول را در
دست چپ خود و نکشت ابهام دست چپ معمول را در دست راست
خود گیرد و پای خود را بطرف کرسی معمول بگذارد و بطوریکه تواند از قوه خود
برافوی عامل برساند و عامل باید انقدر نکشت ابهام دست معمول را در دست
خود نگاه دارد تا وقتی که دست عامل معمول را حرارت یکسان شود و بعضی که هرگاه
دیگری از خارج دستهای عامل معمول را لمس نماید بشود تصدیق می شود که حرارت
دستشان برابر است پس از ظهور این حال از طرفین از یکدیگر مبعده آید و قیقه فروفت

شروع در عمل نماید باقی قسم که عامل دست را با زامی بر سر معمول بگذارد و بقیه که
 سر انگشتان بر پیشانی معمول بخاوه و چشمهای معمول از کف دستهای عامل بپوشیده
 شود و مستعد عمل خود باشد تا آنکه از حرارت کف دست عامل بخاری در چشم
 معمول ظاهر شود و کرائی حاصل شود و بی احتیاج چشمهایش بسته شود و اوقات دست
 از تنقیضهای معمول برداشته و همان انگشتان کشاده را بهمان حالت که کشاده است
 اندک وقتی متواتر بر چشمان حصه پیشین سر و چهره و سینه و بعد از آن بجان عمل را
 بر شکم معمول دارد که اثر خواب بدرستی ظاهر خواهد شد (شیخ) مراد آنکه
 پس از آنکه بخاری از دست عامل بر چشم معمول اثر کرده و کرائی در چشمش ظاهر شد
 و همان عمل را بر شکم و قلبش نمود و قهر از حرارتی از قلب متصاعد شد و چشم معمول میبرد
 و ویرا خواب میاید و سببش آنکه حرارت از دست عامل بر حرارت قلبی معمول
 افزوده بخاری از قلب متصاعد میسر معمول رسیده و رخی در عیون معمول حادث شده

بجواب می رود و بپاید است که هرگاه رطوبت در بدن نباشد خواب حاصل
نمی شود و بمطلب مشهور است که اشخاصیکه بیست در مزان جان غلبه نماید خوابشان
مقطوع شد و مثل اشخاصیکه مبتلا برض بالخیولیا و سردام و عشق میشوند خواب آنها
مقطوع می گردد

طریق دیگر عامل باید معمول را برکسی نشاند و خود در مقابل معمول نشسته دست راست
خود بست نموده و انگشتان خود را کشاده گرفته از بالای سر معمول تا پایی معمول
گرفته بلامیت پائین آورده بقیه یک دستش بدن معمول نرسد که هرگاه دست عامل
بر بدن معمول برسد عمل ناقص خواهد شد و در هر مرتبه که دست را پائین می آورد دست
خود را بسته باز محاذی سر معمول دست را باز نماید و بلامیت تنزل نماید و بهتر
اینست که پس از چند مرتبه تنزل دادن تا پائین انگشت های بسته را نشان معمول دهد و این
عمل را تا پانزده دقیقه ای بپایست و دقیقه که از نماید که خواب بر معمول طاری شود و هرگاه
در این مدت مذکوره معمول را خواب گرفت عمل را تکرار نماید تا چشم معمول بند شود
شرح اول حکمت این عمل آنکه چون قوه معمول بجانب عامل است و هر مرتبه که
دست عامل از فوق به تحت و از تحت به فوق می رود چشم معمول هم همان حرکت دست
عامل حرکت از بالا پائین می آید و از این حرکت در چشم احداث حرارت فوق العاده
شده بلب یعنی رطوبتی حادث می شود و از شدت حرکت چشم از بالا پائین خسته
شده قهر خواب بروی غلبه نموده متاثر می شود

طریق دیگر عامل و معمول باید هر دو در نظر بجانب یکدیگر نمایند و هر دو حواس
بالمنه و ظاهر خود را جمع نموده انوقت عامل شروع بعمل نماید باینطور که
دست خود را با استکی از سر معمول شکم بلکه تا پایی معمول استوار پائین آورد
ولی مستوجه شود که دست اشاره بدن معمول نشود که عمل عامل خواهد شد شرح
سبب آنکه از نظر عامل و معمول چشم یکدیگر حرکت بخاری حادث می شود و از حرکت دست
عامل هم یکسایه متصل قشر بنظر معمول می آید لهذا خبری و سبب می آید و دیده معمول ظاهر

شد و چشمش بی اختیار میبکشد و جسم بیاید عا شهبه ولی بشرطیکه در دست
 پانزده دقیقه نظر از چشم یکدیگر منقطع نماند و اینگونه اعمال از بیبیات است
 و شرح کمر تجربه رسانیده است
 نوع دیگر عامل نزدیک معمول نشسته و انگشت بزرگ پای می محل را با انگشتان
 دست خود گرفته است و مالش دهد و نگاه دارد و نظر خود را در چشمان معمول اندازد
 و نیز نظر معمول باید در چشم عامل باشد اگر چه این قواعد مختلفه را چندان میبایستی نیست
 لکن طریقه نظری برای عامل سهولت است (شرح) و دلیل سهولت نظری آنکه مذکور
 شده ولی افت در مشهود است که نظر عامل معمول در دست مذکوره در چشم معمول
 تا چار و عیب قلبی و انفعال در شخص معمول ظاهر شده فوراً عرق و بلقی در بدنش
 و بخاری از تنید نظر در چشم ظاهر شده خواب غلبه نماید
 باب چهارم طریقه سمریزم با اینست که در آن سبب اشیا ماکوله و تغذیه بر
 باید و ریختگی کلاس قدری آب بریزد و عامل سر را با اب بار و بعضی که
 باب نهم و تصور نماید که قوه مقناطیسی خود را در اب میدارد هرگاه عامل مشتاق و گاه

درده دقیقه در آن آب اثر خواهد کرد و هرگاه عامل بخوابد آب در دهن معمول مزه
 شراب یا شربت یا شیر یا چیزهای دیگر پیدا نماید باید بقوت ازادی چند مرتبه
 بر آب پاس نموده و آنچه در دل تصور نموده در دهن معمول همان طعم و مزه
 داده شود و خاصیت را بدید

نوع دیگر قدری آب در کیلاس بریزد و در آن آب از دهن این سه نفخه و
 بقسمیکه در چاهی گرم دیده و سرد کرده بنوشد این دو قسم آب مسخریم
 کرده از برای امراض امعاء و احشام مثل درد شکم و ورم کند و درد کرده و طی
 قوی الاثر است ششج حکمت آنکه از حرارت دهن عامل که سالم و صحیح
 المزاج است در آن آب سرایت میکند که هرگاه گرمی در آن آب چندان باقی
 نماند ولی اثر که از دهن شخص سالم رسیده هرگاه در شیشه که هوا در آن انقباض
 نکند حفظ نمایند تا یک هفته باقیست و آن در همان چین که عامل نفخه در آن رسیده
 باید مریض را مشروب سازد که اثر خواهد کرد

طریق مسخریم کردن بر او جاع و قروح عامل سرانجام هر دو
 دست خود را بر روی قرصه یا درو کنند بقسمیکه در بیان آب مذکور شد و این عمل را
 در روزی شش مرتبه تا یک ساعت معمول دارد بعد از تسلیل دست قرصه و در دفع
 خواهد شد ششج حکمت آنکه از انامل عامل بواسطه قوه جاذبه و مقناتین
 که در وجود معمول بواسطه حرارت غریزی موجود است محل قرصه سرایت کرده
 و قرصه بواسطه حرارت غریزی معمول و جذب نمود حرارت از انامل عامل
 برودی منقرض شده و دفع خواهد شد و کذا لک در او جاع

طریق مسخریم کردن بر شمع اولاً باید فیما بین عامل معمول
 در چکی گذارده و بر آن شمع روشن کرده هر دو دست معمول را عامل در دست
 خود بگیرد و بنقسم که ناخن دست عامل بناخن دست معمول ملحق شود عامل معمول
 کف دست خود را بر غیر نموده و هر دو نظر خود را بر آن شمع بچند چشم برهم

نرسند که پس از چند روز قوه جاذبه و مقناطیسی بر معمول غالب آید (شرح ۱)
 دلیل نظر کردن در شمع افزوده آنکه نوری از شمع است دریافت و بر وجود
 معمول بر تواند از دور وجود معمول قدری قوه جاذبه و مقناطیسیه موجود و حرار
 از است را در پر تو شمع در وجود معمول سرایت کرده و بر قوه جاذبه مقناطیسیه او
 می افزاید و کذا لک حرارت غریزیه هم از دست عامل بوجود معمول سرایت
 میکند و تمام بر روی هم رفته مدنی نمایند

باب پنجم طریق زیاد کردن قوه مقناطیسی و جاذبه در دست بدانکه
 فائده زیاد کردن قوه مقناطیسی دست و نظر نیست که در سمر بر هم تمام کار با اول
 از نظر و بعد از دست بر بیاید لهذا تقویت این هر دو عضو از جمله لوازم است پس
 از انقیاد روشن نموده تا بهره مند شود اما زیاد شدن قوه مقناطیسی در دست صفت
 این نیست که بعد از صبح پس از فراغ از ضروریات گنجائی مجلد یا غیر مجلد را
 بر مریج گذارده و از بالای آن از هر دو دست از جانب دیگر شروع کرده تا
 جانب شکم خود پائین نماید بطوریکه انگشتان با یکدیگر منظم نشود و سر انگشتان
 نیز قدامی خم بود اگر چه در است را قدری سستی معلوم میشود ولی پس از چند روز قوت
 می تواند تا دو ساعت هم پائین کند با مجله بعد از چند روز بر سر انامل برود
 یا حرارت احساس میشود هرگاه چشم را بهم گذارده دست خود را بر روی خود مالده
 برود دست و یا حرارت از سر انامل میکند در آن وقت بیاید و است که قوه

حس

مقناطیسی در دستها ظاهر شده باید همه روزه مداومت نماید (شرح ۱)
 بیاید و است که از حرکت نمودن بدین از فوق به تحت و از تحت به فوق حرکتی
 فوق العاده است و چنانچه مذکور شد حرکت محدث حرارت بر حسب مقدار
 هر چه دو حالت پیدا میکند یا نهیج یا تیرید و بدیهی است که هنگام حرکت از
 فوق تحت بواسطه احداث حرارت خارج غریزیه هم بواسطه خصیت
 مثل نظایر انامل میکند و حرکت نیست که حرارت مغرط فوق العاده برود میکند

۲۰

و برید فوق العاده و مفطسین انشی الشرح و بیاید و است هرگاه مشغول معالجه
مریضی شود یعنی عمل مذکور را بر معمول جاری سازد بجهت سلب مرض دیگر از وی
ندارد که هم روز مداومت و مشق نماید زیرا که همان استعمال بحالیه
مشق است

باب ششم طریق قوه مقناطیسی در نظر صفت آن کورتی کا بنفید

بگیرد و در میان آن حلقه مدور از سیاهی بکشد پس اگر عذرا
بر دیوار بچسباند و بوقت صبح در مقابل آن بقا صله ریح
زیر نشسته و نظر خود را در آن سیاهی متمرکز نماید و در
نهایت جمیع حواس در آن بشکند و چشم را هم نزدیک و دین را به بندد
و نفس را بسته از دماغ بکشد بعد از چند دقیقه تدریجی و بعد از چشم می آید
و بجهت عال قدری کفایت میشود و لکن مختل آن نشده بکار خود مشغول شود و
تا یک هفته بدین عمل مداومت نماید که معاد شود که تا دو ساعت بتواند نظر
کند و چشم بر چشم نزدیک و دین بر بندد و در وسط این عمل باید ز خوردن و پیا
و با و بخان و فلفل و غیره احتیاج نماید و از این عمل حدت بصیرت استحکام عصاب
عین و طبقات چشم و صافی و طوباش و تقویت و دماغ نیز پدید می آید و سستی
بدن هم رفع میشود در روز اول در اطراف خط سیاهی چیزی روشن معلوم
خواهد شد و روز بروز آن روشن تر و زیاد شود تا آنکه از شدت قوت چشم
سیاهی سفید و منور بنظر می آید و گاه اوقات باطراف سیاهی مثل پارچه ای
ظاهر میشود و هر کس را قوت بصیرت معیار شود اثرهای کلی و جزوی وصول به
مطلب بجهت او دست دهد هر زمان که این دماغ تمامه سفید به نظر آید
انوقت باید بداند که اثر مقناطیسی در چشم ظاهر شده پس اگر در انوقت نظر
در معمولی اندازد بجهت و دین طرف مقابل مغلوب خواهد شد و در بین
این مشق دوم از جمله لازم است امّا هرگاه خواب بر او غلبه نماید فوراً ترک

عمل نمود و قدری خواب نموده مجدداً شروع نماید و این است که همه روز
در یک وقت شروع در عمل کند و تغییر وقت ندهد یعنی مانند که در دست و نظر
توجه جاذبه متعاطیسی زیاد کردن تا دو سه هفته کافیت (شرح حکمت
و وقت نظر بدانه سیاهی یکت نوع هبت و خبری در چشم ظاهر شده
که تمام انوار و قوای عین متوجه یکت جانب میشود و بسن وین هم جس حرارت
شده بخاری از دهن متصاعد میگردد و بالبع حرارت قلبی عروج نموده و کثافات
چشم را تقطیر و ذوب نموده این است که قدری آب از چشم آمده و پس از فراغ
نزدل کثافات طبقات چشم چشم منجلی شده و بواسطه آنکه آن خط سیاهی مناسبت
با نور ندارد و لهذا نور چشم را جذب نموده نور بطریق قهقری راجع بخود چشم میشود
ناظر را کمان آن میشود که بر اطراف دائره سیاهی نوری ساطع است و چون نور
عین سیاهی بسط و بجهت عدم غیبت قبول نشده و راجع بخود چشم میشود لهذا
همه روزه بر قوت چشم افزوده شود مثلاً در ادعای فرمن کن که چراغی افزوده
شود بجهت اجتماع نورش در جسمه چنان روشن میشود که گاه میشود که ناظر از پرتش
متأذی میشود ولی شمشان چراغ را هرگاه در میدان یا بیابان و سیمی روشن
نمایند ابتدا نفع بخاطر نمی رسد و این قسم است نور بصیر هرگاه بسط یا منقبض
و انقبض شود البته نور کم می شود و هرگاه توجه ناظر یکت جهت چشم است
با نور بصیرنداشته باشد که از نور محبت و از بصیر اخذ نماید و در مرتبه راجع
ببصر و حد نشنیده خواهد شد و حکمت نخودن اشیا نفاخ مثل سیر و پیاز و
باد بجان آن است که قهر انقباض ظاهر شده و روغ زده دهن باز شده بخارات متصاعد
از قلب و بخارات مجتمعه در دهن که نافع مر بصیر است خارج شده در وقت
اخراج نفع از دهن دهن باز چشم بر هم خورده اثر مذکور در ایل میشود

باب هفتم طریق جذب قلوب عامل مسریم بقوت ارادگی
یعنی بتوجه روحانی میتواند در مجلسیکه هزار نفر باشند جذب قلوب

یکی را بنماید در خیالات انفعال چنان تصرفی نموده که تمام توجهش را بسوی او شود
 و شغفش را بپذیرد چنانچه هرگاه در او بعضی ایحالت موجود باشد نمی تواند که جذب
 قلوب کسانی که در مجلس وعظ او نشسته باشند بکند و آنچه بگوید سخن او را مقبول
 دانند و شغف در مردم مؤثر شود است را عامل باید باین طریق مشت کندن تا قوه
 مفصل طبیعی ظاهر شود مثلاً مکان خلوت میسر کند و در آن مکان هیچ نفر که طبیعت
 انفعال موافق بکند که باشد مقرر دار و پس بکنفران اذن مجسم بیرون فرستد و از
 باقی یک نفر را منتخب نموده عامل قرار بدهد و هر یک در دل خود مطلبی را
 قصد کنند و بعال بگویند پس شخصی را که بیرون فرستاده اند طلب کنند و او را

مجلس متوجه او شود و باشند اوقات در بین سخن گفتن دست خود را بطرف
 اهل مجلس حرکت دهد و در دل خود تصور نماید که پاس کشی میکند بجهت جذب معمول
 با این طریق که دست را حرکت می دهد و پاس کشی می نماید از اهل مجلس که نیکو
 قوت متفانی طبعی ایشان زیاده است بی اختیار بطرف عامل می آیند پس
 هر قدر مردم که از این کشش جمع شوند در مقابل خود بنشاند و در دست آنها
 متفانی طبعی داده بگوید که در آن قرص نظریه بنشیند تا به دست دقیقه و خود بروی
 آنها مثنی نماید پس از به دست دقیقه بر سر و چهره آنها پاس نماید و پس از پاس از
 جانب راست معمولین شروع کرده قرص را از ایشان بگیرد و در جیب خود
 نگاه دارد و بعد بوجوب تصویر سه متفانی طبعی را قیام کند یعنی باین طور که
 سه انگشت بزرگ دست چپ را بر پیشانی معمول نگه دارد و قدری زود نماید
 نه چند آنکه معمول را از دست شود بعد سه معمول را قدری بالا نموده بگوید که بروی
 وی بنشیند و چون معمول نظر خود را در نظر عامل اندازد عامل نیز نظر خود را در نظر معمول
 انداخته بقدر پنج دقیقه بستموجه تمام به بیند و بعد معمول بقوت از او می آید
 کند که چشم خود را به بند هرگاه چشم معمول بسته شد و باز نکند بدانند که بر عمل
 کامیاب شده و اگر معمول چشم را باز نکند بدانند که عمل در معمول تاثیر نگرفته و مجدد
 آنکار عمل نماید هرگاه بعد از تکرار باز عمل بر معمول تاثیر نگردد و دیگر یکی این عمل مذکور را
 کار بندد و چنانچه بر هیچکس تاثیر نگردد اگر کند که مجدد بر قرص متفانی طبعی نظر بندند
 که این مرتبه ضرورتاً شایع عمل بر معمول خواهد شد پس بر هر معمولی که عمل اثر کرده او را
 نزد خود نگاه دارد و با بقی را بگوید بروند بجای خود بنشینند هرگاه عامل با این طور تسلط شد
 که از اهل مجلس چند نفر را معمول سازد و رفته رفته از کثرت مشق که در دل می تواند
 که تمام مجلس را هر قدر باشند معمول بهم نباشد متوجه بطرف خود نماید لکن
 عامل باید عالم بعلم کاسه سر باشد با جمله هرگاه سلسله متفانی طبعی بطور مذکور قیام شد
 پس کسانی که معمول هستند استفاده کند و خود بفاصله ده قدم و ده از آنها بپایند

تبرقیب در چشمهای هر یک بدست نظر انداخته چند دقیقه توجه تمام بیننده
و شروع در پاس کشی نموده تا که بر آنرا ناله افکند و بی اختیار بطرف عامل
ایند مرگانه چنین حالتی از محمول بردارد و نگاه شروع بپاس مخالف کند
تا آنها بجای خود برگردند پس هرگاه عامل محمول را با خطبه اختیار خود آورد
انوقت بداند که در عمل کامیاب شده پس از آن بمعمولین بگوید که بجای خود بنشینند
و یک نفر از آنها را نزد خود طلبیده دوزا نوبت بدش تصویر ذیل پس از روی علم

اسکلت سر بر هر مقامیکه انگشت بگذارد از محمول همان ناله صیحت بطوری که
شما هرگاه بر مقام سخاو و صبح و صلی را بگذارد و در قلب خود خوار و بد که خلعت
سخاو است محمول را از تنی میبرد و در محمول چنان حالت سخاو و بی نظا می شود

که تمام مایکست خود را بخت پس هرگاه بر مقام بخل انگشت نند حالتی در معمول خلا
 میشود که تا سفت بر سخاوت بجای خود می خورد هرگاه بر مقام تعظیم و تکریم انگشت
 بگذارد معمول شروع میکند بدعا خواندن و حمد و ثنای باری تعالی را گفتن
 بر محل صوت انگشت نند معمول شروع میکند باواز خواندن و ترنم کردن
 اگر بر مقام خوش خوری یعنی عضو فوق صدغ انگشت نند چنان که رسنه میشود که
 آنچه بدست آورد می بخورد اگر بر مقام عزت و رفعت معمول انگشت نند
 متکبرانه از و ظاهر میشود اگر عامل در انحال بگوید که تو سلطانی از او رفتار اکابر و
 شاهزاده کان بظهور میرسد خلاصه بر حقیقه که عامل انگشت نند از معمول بخل
 بروز میکند هرگاه عامل باین درجه در عمل رسید که چند نفر از میان مجلس این طرز
 معمول سازد پس بدانکه می تواند بر مقام اول مجلس که زیاد از هزار ام باشد
 عمل خود را بنماید و جذب قلوب مردم را نماید

باب ششم چونکه در علم سیریم لفظ پاس بسیار متعل است و در حقیقت
 این اساس این علم بر دو قوف پاس است که دانستن آن بر عامل لازم بل واجبست
 لهذا قسام پاسها را بتفصیل بیان می کنم
صفات پاس بدانکه مراد از پاس اینکست عامل بهر دو دست از محاذی
 سیر مریض تا محاذی سینه مریض است تزل داد و بقیه میکست عامل مریض
 بر بدن مریض نشود و بر بدن مریض نرسد تا یکدقیقه بعد از انجام دستها را بجان حالت
 تا حد پایایی مریض بیاورد و دست خود را بر زمین بغشاند و هر روز بوقت معین
 بهین طریق پاس کند لکن باید با احتیاط پاس کند که دست عامل بر بدن مریض
 نرسد و الا مریض بر بدن عامل ملزمت میکند این طریقه را پاس نامند و پاس موج
فیم است اول پاس قصیر دوم پاس بل سوم پاس کشی چهارم
پاس دافع پنجم پاس طویل شش
اول پاس قصیر یعنی پاسیکه بر عضو مخصوص نود و نود نمایند و این پاس را

مقامی پاسبان نیز میماند هرگاه این پاسبان را برای در و عضو مخصوصی نمایند باید
بعد از اتمام پاسبان دست را بیفتانند مثلاً شخصی را عقرب گزید پس باید از مقام
لغز عقرب پاسبان را شروع نموده تا سر انگشت بیاورد و هر مرتبه که پاسبان میکند
دست را بیفتانند و بنشیند پس باید عامل در هنگام پاسبان کردن قلب را بخاطر و در
بخت و توجه نمودن بر دفع مرض از وجود مریض را اما در اینگونه امراض طاری
کردن خواب مفایسی بر معمول لازم نیست و هرگاه بخوابند بر عضوی از
اعضای مریض را جراحی نمایند از فیصل (کی) قطع و غیره انوقت ضرورت است
که او را بر مریض خواب مفایسی را طاری کرده پس چند مرتبه پاسبان نمایند لکن
دست را مثل قاعده مذکوره نیفتانند زیرا که از افتادن دست موضع وجع مطلق
مانده و بر وجود مریض اثری مرتب نیست لکن اهل تجربه و عامل کامل بر مریض خواب را
طاری نمیکند الا هنگام اضطراب بلکه بعضی دوسه مرتبه پاسبان کردن عضو مریض را بحسب
می کنند اشبع حکمت پاسبان نمودن بر موضع وجع آنکه از اسانال از حرارت
غریزی و دفع مفایسی عامل سربیت در موضع وجع معمول کرده با شبع
حرارت معمول هم بهمان آمده و دو حرارت مدونده در دراکه در یک محل نیست
منبسط نموده و خورده خورده و در از وجود زایل می نمایند ولی هرگاه تمام اوجاع
در یکست موضع جمع شده شدت وجش بکلی حواس و قوای معمول را معطل و ضعیف
نموده مانع از دفع مرض میشود لکن هرگاه مرض منبسط شده و قدر اوج تخفیف یابد زیرا که
منبسط شده و در یکست محل مجتمع نیست و حرارت عامل و معمول و قوای معمول
بر وجع مرض بنمایند اما هرگاه مرضی است که (قطع و کی) لازم دارد ناچار است
عامل که خواب مفایسی بر مریض طاری نماید زیرا که مریض را قوی نمیکند و طاری
آنکه تحمل وجع نماید ندارد و لابد هم وقت کی یا قطع غشی عارض میشود سبب هجوم حرار
غریزی بظاهر بدن و تسخیم بواسطه حرکت هنگام قطع یا کی عضو مریض بواسطه وجع
بسیار است که در همان غش تمام قوای مریض تمام شده و حرکت است پس بهتر نیست

باز دفع

که خواب مغناطیسی بر مریض طاری نموده که تمام قوی میل باطن نموده و ظاهر بدن
 عجیب شده که احساس و جع نماید پس از انقطع یکی صغری نیرساند او دستور العمل علی
 آنکه نهایت توجه را بنماید که وقت غذای مریض منقضی نشود و بدن با تحمل بدن تمام شود
 که بنیه ضعیف شده و در همان خواب مغناطیسی بماند تا ابد هر ملکه مرعاض را لازم
 بن و اجبت که هر دو ساعت بدو ساعت مریض را بهوش آورده قدری غذای
 کثیر الکلیفیه و قلیس الکلیه و مایع باو تغذیه نموده و در مرتبه خواب طاری نماید باطنیک
 و جع باقیست و نگذار که بدن با تحمل بدن تمام شود بقدری هم تغذیه نماید که کل طبیعت
 شده بهضم آن غذا مشغول شده از دفع مرض باز ماند ملکه غذای قلیس لطیف و مقوی مایع
 و دو تم پاس طویل یعنی پاسیکه از سر تا پا کنند باقیست که مریض را نشانی
 پاس کنند و اگر مریض را خوابانید و پاس کنند از پاس افقی نامند و همچنین
 گونه پاس بهار پاس مغناطیسی نیز می نمایند زیرا که بواسطه این پاس بر مریض خواب
 مغناطیسی نیز طاری می نمایند و بسیار موثر است پس هرگاه بخواهند بجهت دفع
 امراض عمل نمایند با دست جسم مریض را لمس نمایند و هرگاه برای طاری کردن
 خواب باشد باید دست را از چشم مریض دور بردارند (شرح) باید دانست
 که پاس طویل را باید در وقتیکه معمول داشت که در احدی از اعضای ریشه
 مرضی ظاهر شده باشد و خوف تلف باشد و بخواهند مرض را از انخل نقل داده
 و محبتی که دورتر از اذیت باشد بریزند بهمان طریق که از سر تا پائین را پاس
 میکنند تا چهار مرض از انخل نقل شده بجانب دیگر می ریزند زیرا که مرض ایامادی
 یا بادیه (همراه بادیت که همان قدر که پاس می نمایند حرارت غریزی
 سرانجام حال جذب مرض بخارج نماید و دفع مرض نماید و همراه بادیت
 نیز بسبب حرارت غریزی باطل و معمول در نموده مرض را اولاً بسط
 در و جع محسوس دیگر نموده و کم کم نفع داده و دفع مرض می نمایند امراض را در این طریق
 معالجه معمول است ولی مادی را لازم است که جهت تسهیل و غیره در شرح است

بگویند سوم پاس محدود دان بردو قسم است یکی آنکه
 در این پاس توجه و توجه ازادی بسیار لازم است و مقصود از آن آنکه عامل
 معمول را کفایت صله نشسته بسوی خود جذب نماید بهقسم که طرفین باید حواس
 ظاهره و باطنه خود را در همان محل جمع نمایند پس آنوقت عامل هر دو دست
 خود را در از گردن قلیل حرکتی دهد که شخص خارجی هرگاه ناظر باشد چنان گمان کند که عامل
 با اشاره با معمول مقصودی دارد و در آن هنگام توجه طرفین و حرکت دست عامل
 ناچار قطع نمیگردد از نظر عامل و معمول نیاید زیرا که متصل دست خود را حرکت میدهد
 و چون شش طرفین است معمول ناچار است که منجذب بسوی عامل شود
 زیرا که لبان چیزی نمیکوید ولی همانقدر که با تانستان کشاده و قدری خم شده اشاره
 بسوی معمول نیاید معمول را یقین حاصل میشود که ویراندا میکند که بیابا از طرف دیگر دست
 او جابل نور عینین طرفین میشود معمول ناچار قلیلاً قلیلاً حرکت بسوی عامل نموده و همان
 حرکت محدث حرارت میشود و هر قدر عامل از معمول دور باشد ناچار گمان معمول
 زیادتر و توجه او بیشتر و حرکتش شدید و اعداد حرارت زیادتر و باین طریق تحلیل
 دفع مرض از وجود مریض می شود ولی شرط بر آنکه تطویل در توجه طرفین
 به حکام عمل ظاهر نشود

قسم دیگر اینکه عامل دست چپ خود را بسوی معمول طوری در آورند
 که بوقت چوکان بازی چوکان را می انگزند و باید عامل پای راست خود را پیش
 کشاده و چنین تصور نماید که قوت ازادی را بر معمول انگزند و او را بجانب خود
 جذب میکنند و این نوع سرج الاثر از سایر اقسام است و عامل کامل سهولت
 معلوم میکند که بر کدام یک از ابل مجاس اثر عمل زودتر ظاهر میشود که هرگاه دست
 خود را حرکت دهد فوراً کمین هم حرکت میشود در بعضی اوقات جذب طرفین چنان مستند میشود
 که عامل و معمول هر دو هم اخوش میشوند پس هرگاه عامل خواهد که دفع از خود
 نماید شروع به پاس را دفع نماید

چهارم پاس دافع این پاس مخالف پاس مدود است یعنی باید
عادل کف دست خود را بجانب معمول کرده چنان حرکت دهد که گویا معمول را
می افکند اما باید انگشت را قدری خم بردارد / شرح / بدیهی است که اثر
یعنی پاس دافع که حرکت کف دست است اشاره بان است که راجع
شود ناچار بطریق قهقری معمول محبت خود مرجعیت نموده از آمدن بکثرت انداز و حرارت
احداث از برگشتن هم بکثرت نوع حرارت لهذا وجود معمول از حرارت معطل
نماند و با حرارت عزیزیه وجود معمول مدود کرده دفع مرض نماید

پنجم پاس طویل منقلب برعکس پاس طویل است یعنی از پاس
طویل اثر مغناطیسی را داخل بدن معمول مینمایند و از این پاس دفع اثر مغناطیسی
مینمایند و چنین است که باید عادل دست معمول را در دست خود گرفته بقیمیکه تصویر
هسته رنده است کوبیده پاس کردن و بر روی معمول افتادن اثر مغناطیسی
دور می نماید کفن عامل صاحب و قوف را حاجت بدینگونه پاس نیست
بلکه محض تکلم هم می تواند اثر مغناطیسی را از معمول دور نماید / شرح / مقصود

از این نوع پاس آنکه پس از آنکه دست را بر صورت معمول

افتانند بواسطه حرکت دست عادل بکثرت خونی در وجود

معمول ظاهر شده و بهین قدر که چنان برهم میزند متدیر

حرارت که بواسطه پاس سابق در ظاهر معمول تبار

کشته میل باطن نموده و حرارت

ظاهر بدن قلیل و قوه مغناطیسیه از

او زایل میشود و این بود

صفت ششم

پاسها

باب نهم قاعده مخصوصه فی طبعی جبت و دفع امراض

آنست که عامل امراض را در یک محل مجتمع نموده و از آن محل دفع نماید باینطور
که سرانجام خود را متصل میکند که نموده بر جسم بگرداند و بر موضع مخصوص
از جسم قرار دهد که اثر در و در آن محل مخصوص جمع میشود و بعد از آن جا دفع
نماید اگر چه بعضی اوقات وجع شدت میکند لیکن خوف نمایند بر روی دفع
مرض خواهد شد (شرح) بسبب حرکت امانل عامل حرکتی در جسم معمول
ظاهر میشود فعلاً هنگام مرض جبت شدت در ویش خوف از حرکت داشته و لحاظ
بوده از حرکت دادن جسم لکن وقت حرکت دست عامل بالتبع جسم معمول
تقریباً حرکت نمیکند و از آن حرکت حرارت در موضع وجع حادث شده و موادی

که سبب از برای مرض دوج شده و ذوب نموده بتجیت حرکات جسم نزول
 تحت نموده و محصل اول بادنت خالی شد و تمام مواد در محصل دیگر مجتمع شده
 محل تنگ و مواد نازله بسیار عرصه بر موضع تنگ نموده انبساط که دوج غالب
 میشود هرگاه ماده ان صفر یا ادم است در می حادث شده و منفرد میشود هرگاه
 بلغم مجده است از همان حرکت جسم از حرارت محذره از حرکت بلغم مجده را دوج
 نموده بطریق دمعه یا نزول یا از طلق دفع میشود هرگاه ماده مرض سودای محرق از غلط
 ثلثه دیگر دست پس از آنکه ماده را در یکت محل جمع نمودند شقاق حاصل شده
 و دفع مرض خواهد شد

باب دهم طریق مس کردن

بدانکه مراد از مس این فن است که لباس معمول را از بدنش بزدن نموده
 باس نمایند

باب یازدهم علاج بطریق طب

مغنی نماید که هرگاه در هر طایفه حال علم بیمارزم یا طبیب موجد باشد الفح است
 از طبیب یا عالم بعلم سرزم که از خارجه باشد بدلیل آنکه قرابت فیما بین
 رفع تکلیفات از میان می نماید و کذاکت بجهت قرابت حتی المقدور وقت و
 رعایت حال مریض خواهد نمود و نیز مریض را از اذای طیمان قلبی حاصل است
 و نفس طیمان باعث بر نقویت بنیه و حرارت غریزی و دفع مرض میشود و علاوه
 بر مراتب مذکوره هنگام ضرورت بروز مرض فوراً حاضر شده و وسیله امتحان تکلیف
 میشود بخلاف طبیبی که از غیر اقارب و خاندان بوده باشد تا هنگامیکه او را
 بر سر مریض حاضر سازند وقت بسیار تلفیع شده مرض هم شدت میکند و ثبوت
 که هر مرض مادی یا کانی او با دیا برقت زود تر سهل العلاج تر است و هر قدر مرض
 متعاقب نباشد همین قدر که مریض شود عمر العلاج است و چنانچه طبیب در اقارب
 حسیتر نژاد همسایه یا دوستی که متعاقب ایضاتی که مذکور خواهد شد بود این انلی است

پس هرگاه در طایفه چنین عامل موجود باشد باید که در استیای مرض در علاجش
توجه نمایند و نگذارند که مزمن شود

باب دوازدهم در ذکر امراض عصبانی

مجموعه از ان امراض عصبانیست که مبداء عصاب و ماغ و بعضی از ان امراض
که قرب مبداء یعنی مج که دماغ بود باشد عاقبت منجر بجنون یا عشق خواهد شد
و بعضی دیگر که قرب باکات حس مشترک و حواس ظاهره و باطنیه مثل ذائقه
و لامسه و سامعه و باصره و شامه داشته باشد که از حد اعتدال خارج
شده یا زیاده از مقدار درک میشود یا کمتر هرگاه از حد اعتدال خارج و زیاده و تر شده
باشد باید دانست که سبب این مرض سودا و عاقبت ان منجر بسرسام یا جنون خواهد شد
و چنانچه از ذکاوت و حواس مریض کاسته و از حد محتوا کمتر شد علائم ان است
که اعضاست و خود مریض این مریض تبیل و کمال میشود سبب ان غلبه رطوبت لزجه است
عاقبت منجر بفالج یا لقوه خواهد شد لهذا معالج لازم است که علاج مرض قبل از
شدت مرض نباشد که مزمن و صعب نشود و بر معالج لازم است نهایت توجه
و اطلاع بر جزئیات اسباب این مرض حاصل نماید مثلاً هرگاه کسی را خوف
عارض شود باید دانست که عضو دور اندیشی یعنی تحت خیالات که دماغ است
از حد اعتدال خارج شده و هرگاه مریض را فقط اندیشه بلاکت باشد ظاهراً
در اعضای رئیسه قدرت ظاهر شده و هرگاه بجهت اولاد مغموم باشد باید دانست
بجهت که قلب است از حد اعتدال خارج شده لهذا عامل علم سمرزم را لازم است
که در امراض عصبانی اول اسکت سر که مبداء عصاب است بدقت ملاحظه
نماید و بعد در علاجش بکوشد

باب سیزدهم مزینوسمک یعنی علاج بطریق علم سمرزم بذریع علم کاسه

چنین است که اول خواب منطایسی بر مریض طاری نموده عضو که ضد عضو

مأدق باشد تقویت نمایند و قوی یعنی بنیه را باید بیندله بجای دنفه سر
 و امیدواری باید تقویت نمود که دفع مرض نماید و هرگاه در بطون دماغ و رمی
 پیدا شده باشد باید دفع ورم نمود و بهم عضو مأدق را سحر زم باید کرد و قبل از
 تضعیف عضو مخالف عضو مأدق را بناید تقویت کرد و وجه تضعیف عضو
 مخالف آنکه قبول ماده مرض نماید و وجه تقویت عضو مأدق آنکه دفع ماده از خود
 نموده که سبب هلاک است و بر عضو که ضعیف شده و سهل العلاج است
 بریزد و جهت آنکه غالباً اطببا دواهای را و غم استعمال مینمایند که ماده را از عضو
 قوی خطر است ردع نمایند و به محلی که مخالف و سهل العلاج بریزند پس از آن
 در علاجش میگویند و ایضا عضو مأدق را سحر زم باید کرد و هرگاه تمام عضو
 که در حقیقت قوی بوده باشد و تقویت نمایند بسیار منفعت خواهد داشت
 و همیشه مریض را با فساد و امیدواری و جنگا یا ست و نخات و مطالب سست
 امیز مشغول سازند و جو اسل در از حیالات واهی منصرف نمایند و اعضا
 مأدق را قوی سحر زم باید کرد و اثرش را دور باید کرد و هرگاه مرض بجهت
 ضعف یا قوت اعصاب بوده باشد علاج آن آنکه بر مریض خواب غماطیسی
 غالب نمایند چند ساعت او را در خیالت بدارند و در آشنای خواب او را
 مس نمایند تا که تعلق مغناطیسی منقطع شود و اینقا عده در همه جاساری جاریست
 که خواب مغناطیسی بر مریض غالب کرده از نزدش نروند زیرا که در این
 خطر عظیم است و ظن غالب اینست که در حال صحت کم حرکت میکنند و افعال
 دماغی را مثل نوشن و خواندن و غیره بسیار حرکت میدهند اما ضعیف که تعلق با
 اولات میکند بر تریل بدن و بیاری انصراف قوت دماغی از اینست که گاه
 میشود که اصابع سر و دماغ و قوت لاسه باقی میماند علاجش اینست که او را
 بجانب شمال یا جنوب میل داده و از سر شروع کنند و تا پایا پاس کنند
 و چند بار بر او خواب مغناطیسی طاری نمایند و مریض را دستور العمل درزش خفیفی بدهند

باب چهاردهم علاج زیاد رفتن خون از بدن

اگر بسبب سقطه یا ضرب از بدن خون زیاد برآمده باشد بحدیکه نبض ساقط و آثار مرگ ظاهر شود علاجش را بنظرین باید نمود که دستمالی چهارته نموده بر قلب مریض بگذارد و بر او آسته آسته از بخار دهن نفخه دهد تا هنگامیکه دستمال از بخار دهن گرم شود و در طب شود و دوسه دقیقه صبر کرده بطریق پاسبان دفع عمل نماید تا اثر در تمام بدن منتشر شود پس از آن مریض را قدری از عرق مقوی گرم بدهند که بخورد مریض کمال اثر و هرگاه دوباره ضعف در مریض ظاهر شود مجدداً عمل دفع را نماید و هرگاه رفتن خون موقوف شده و تب و نقابست باشد در اینصورت نبض مطاعی میزند علاج نیست که بطریق مذکور بر صدغ مریض دستمالی چهارته کرده گذارده و از بخار دهن نفخه دهد بعد با سر انگشتان شروع در پاسبان کردن نماید که خون در سر گرم خواهد شد **اشح** حکمت گذاردن دستمال بر قلب مریض و نفخه دیدن و گرم و در طب شدن آن آنست که شریان قلب است و خونهایکه دفع شده قلب را بار دو خون قریب با هم آمیخته که هرگاه بنمجد مریض را تمام می کنند پس بواسطه حرارت غریبه که از فم باخارج میبرد دستمال میرسد خورده خورده بر قلب رسیده و خون بنمجد را گرم و رقیق مینماید و در عروق جاری می نماید و تغذیه بدن می نماید و هم بر حرارت غریبه مریض افزوده قوی را مستعد دفع مرض می سازد و بعد می آید که تا قلب سرد و خون از جریان یفتد سوت ظاهر شود زیرا که بدن متصل از قلب و خون تغذیه میشود چون قلب سرد و خون بنمجد از جریان افتاد غذا به بدن نرسد نیست که علامات سوت ظاهر میشود که هرگاه پس از مرگ هر محل میت را بنگاهند خون تبسرون نیاید و جسته انداختن دستمال که متدرجا حرارت بقلب مریض برسد و لیلیاً قلیلاً خون رقیق شود و سراسیمه در عروق نماید که هرگاه یک مرتبه در عروق سراسیمه کرده هم قلب از قوه می افتد و هم قوی ضعیف تاب و تحمل از اندامد و خوراندن عرق مقوی که مایع است

و بادام مرزنج در قیق شده زود تر بیدن میرسد

باب پانزدهم صداع عصبانی که از تجارت متصاعد نموده باشد

علاجش اینست که مریض را برگرسی راست نشانیده و عامل خود در عقب سر او ایستاده و هر دو دست خود را با هم کرده بطوریکه اثر متناطیسی را دور میکنند همان طور از گردن مریض بقدر چهار انگشت دورتر تا تمام سر مریض پائین کنند چند مرتبه در پنج دقیقه رفع خواهد شد و اگر این مرض از نقصان و تفرق اتصالی در عصاب بجهت ضربه یا سقوط عارض شده باشد از یکت مرتبه عمل کردن باز خود میکند باید که تا چند روز جسم را پاس کنند و هرگاه از این نیز فایده تترتب نشود باید از پائین کردن شروع نموده مس کنند و چند مرتبه پاس کنند بر مقام مرض نفخه و نفس بد و هرگاه باز از این مقصود حاصل نشود و خواب متناطیسی بر مریض طاری کرده بطریق مذکور پاس کنند اسسج اباید دانست که انگیل را خامیت است که از حرکت دست عامل خشان مریض بانبج حرکت نموده حرکت چشم حرارت و محلل سواد فاصله خصوصاً رطوبات غلیظه بقیه که یا بوق پیشانی یا در چشم رفع مرض خواهد شد ولی اولی است که صاحب این مرض را بخواب متناطیسی یا طبیعی پاس کردن معالجه نمایند و شرب قلیل انیون هم از جمله معالجات مجرب است

باب شانزدهم دفع جنون

علاجش اینست که خواب متناطیسی بر مریض طاری نموده زیرا که هیچ علاجی سریع تر از خواب نیست بجهت معالجه انیمن و هرگاه خواب بر او طاری شود او را زود بیدار نکنند مگر اوقات تغذیه و در همان حالت خواب بدارند مشروط بر اینکه عامل از زمین نشکست نشود و علاوه بر این خواب بکلیت کاسه سر او بلاحظه نمایند که در کدام عضو حرارت زیاد شده و دم را محرق نموده و سبب بدل بوده اگر ده است و سبب از جته انیمن شده پس بر عضو مذکور انگشت نهاده بذریعه قوت راوی یعنی برقت و تصورات قلبی قوت دهد و عضو مذکور را ضعیف نماید یعنی از

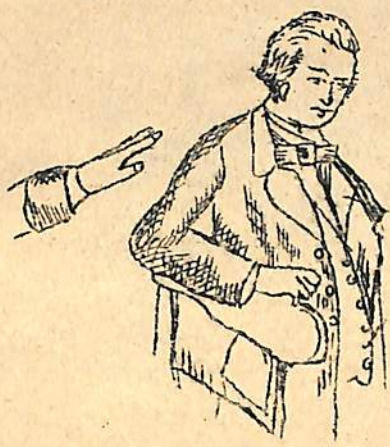
انت که قدری افیون بر شقیقه با صبر زرد بالند ولی بموضع مریض دست نرسد هرگاه
رفع مرض شد نعم المطلوب و آلامش نموده پاس نمایند و همین قسم باید بمعالجه درد
و دندان و لثه معمول دارند (شرح ۲) وجع شقیقه یا بادی است یا مادی هرگاه
بادی است همان پاس کردن و استنشام رایحه کافور و ضماد افیون رفع خواهد شد
و هرگاه از قلت خواب است و بجهت شدت درد خواب طبیعی او را طاری نمیشود
در آنوقت خواب مغناطیسی بر او طاری نموده و تا وقت تحلیل غذا او را بخواب
بدرند پس از آن او را اغذیه و اشربه لطیفه مایعه دهند بزودی رفع خواهد شد و هرگاه
مادی است بسا هست که از یبوست هم میشود اغذیه و اشربه لطیفه باو بخوراند
که تفتیح حاصل شود و پس از پاس محصل وجع سردل او را هم قدری مالش دهند
و غذا را هم بقدر حاجت بخوراند نه زیاده که کل طبیعت شود

باب بیجمدهم علاج در منفل

اگر مرض مذکور در یک مقام خاص باشد از دست قلیل پس باید از مقام مخصوص
 سمرزم بکنند و همان جای ناف را پاس کنند تا ختم جسم یعنی اگر درد بر نصف حصه اقل بدن
 باشد پاس را بجانب اصابع پا ختم کنند و هرگاه وجع در نصفه حصه اعلی بدن باشد پاس
 را بجانب انگشتانی دست ختم نمایند و هرگاه از پاس کردن فائده حاصل نشود خواب مغناطیسی
 بر مریض طاری کرده بعد پاس کنند شرح مصنف متعرض است بر آنکه هرگاه از
 پاس در بیداری اثری مترتب نشود خواب مغناطیسی بر او طاری نمایند بعد پاس کنند
 مترجم گوید حکمت آنکه در بیداری اثری ظاهر نشود است که تمام اعضا و جوارح دو قسم
 حرکت دارند اول حرکت طبیعی که بجهت تغذیه نمودن بدن و عبور و مرور اخلاط اربعه
 در بدن و ضربان شراین و دیگر حرکت خود شخص مریض هنگام پاس کردن اثر پاس مبطو
 اثریکه سزاوارست در عضو مخصوص بنماید لهذا خواب مغناطیسی بر او طاری نمایند که حرکت
 جسدی مقطوع شده اثر پاس و حرارت مؤثره ازید لاس بزودی بعوض رسیده و در منفل است
 شده و در مدت نوم منقول ثرا نماید و این از جمله بدیهات است که در شرب و دوا بهم
 هرگاه مریض متحرک باشد اند و اثریکه باید نمیکند

باب نوزدهم در معالجه دردمرک

هرگاه وجع که عارض شخصی شده باشد سزاوار است که بر مریض خواب منطایی
طاری کند و عضور میس یعنی دماغ را قوت دهد باینطور که مریض را قائم بدارد و از
سر شروع در پاس کرده بجانب دماغ آورده تا استخوان فقره عصص تمام نماید
فورا اثرش ظاهر دفع خواهد کرد و وطن غالب است که در بعضی اشخاص از پاس تنها
فقط فائده ظاهر شود (شرح) حکمت آنکه از پاس کردن رفع درد کم میشود است
که حرارت غیریه از وجود مریض بسبب ضعف بنیه و قوه کم شده در طبوبات لرزه
که از اغذیه و اشربه یا از عدم حرکت مریض متدرجا در مفصل مگر جمع شده اسباب
این مرض شده نمیتواند که ذوب نموده بعرق یا ببول دفع نماید لهذا از حرکت دست
تاعیل و حرارت غیریه آن در مزاج مریض نبوغی که یاد کرده شد در وجود مریض اثر
نموده در طبوبت غلیظه را ذوب نموده دفع خواهد کرد و اما دلیل خواب
منطایی آنکه اعضا ساکن شده اثر زودتر بحسب یادف برسد بطریقیکه مذکور شد
باب بیستم علاج مرض نقص علاج ان بطریق پاسهای مذکور است که مرض را بر اینهای مریض
قائم بدارد و هرگاه از پاس کردن فائده مترتب نشود خواب منطایی بر مریض طاری نماید و پاک
کننده در تمام بدن اثر کرده نفع خواهد بخشید شرح بطریق در درمک است الا که مداومت
در این مرض در پرمیزگازی را چیز مانیکه باعث این مرض شد مثل اشیاء نفاخ پرمیز نمایند

باب بیست و یکم علاج رستی کمر یا ستخوان غصص

علاج آن است که از گردن شروع کنند تا ستخوان غصص سازد و کاه می کنند و کاه می
 پاس تنها و علاوه بر این عضو در در تقویت نمایند که از انقیاسم یا ستخوان
 تشنگاه قوت زیاد می رسد و مراد از رستی گردن نیست که لباس را از بدن رستن
 دور کرده پاس کنند اشج چون سبب این مرض یا بردوت است که مبر
 ریده و از حرارت و قوه جاذبه کمر کاسته مرغان را لازم است که کمر را از
 حرارت وجود خود بطریق پاس و مس تا حدیکه کمر عرق نماید پس از آن طفل را
 با صغره البیض بر کمر بسته و محکم به بند و قبل از آنکه عرق آن موضع خشک
 شود و سپس روز صبح یکدانه زرد که تخم نه پخته و شبها به بیضه کوفته بر میان کرده
 و کلبه کوفته بخورد بانان

باب بیست و دوم در علاج فالج و لقوه

بر کاه نصف بدن مفلوج باشد معالجه باین طریق نماید که از جانب مخالف پاس کند
و تا عضد مفلوج آید تا آنکه شستهای پابرو و همین طور است از برای نانکه مجذور
باشند و اگر مریض بتواند که دست خود را دراز کرده بر پای خود بایستد علاج
آنست که از انتهای عضو ناف تا شروع شش کرده تا وقتیکه خشکی ظاهر نشود هرگاه
بطان حس شده باشد باید عامل دست مریض را در دست خود گرفته و از دست
دیگر پاس کند (شرح) موصف را عقیده چنان است که علاوه بر پاس
مالش و برش عضو ناف هم از جمله واجبات است زیرا که از مالیدن بدن
یا موضع حرارتی که مجذب رطوبات بارده است ظاهر شده و در خوبی در عضو
ظاهر سمات مفتوح شده و رطوبات را بفرق دفع نماید زیرا که حرارت محدثه
از پاس یا مالش ترقیق رطوبات لزج و فنج سمات نماید و بی پاس تنها
این اثر را نمیکند زیرا که رطوبات غلیظه سمات که محصل خروج عرق و رطوبات
بدن است نموده نمی گذارد طبیعت از دفع نماید و بدسیر غذا اینهم از واجبات
و یکی مریض را باید از اغذیه و اشربه بارده رطبه منع نمود و کذا از کثرت مایه و ادویه
و اشربه و اغذیه حاده حاره باید استعمال نمود

باب بیست و سوم معالجه ضعف لقاهست و ترمیم

این مرض خواه در احدی از اعضا بوده باشد یا در عضو مخصوص از سمرزم رفع خواهد شد
بطه یقینکه در علاج فالج گذشت یعنی بر عضو که است شده پاس کند (شرح)
بطریق فالج است الا آنکه در این مرض حرکت زیاد و حفظ بدن از برودت هوای
و دهنده و لثرت شرب مایه لازم است

باب بیست و چهارم علاج مرض سلیمه

در این مرض سمرزم چنان مفید است که اطباء را حیرت بر حیرت می افزاید
از پاس کردن بر سینه و دل تخفیف معلوم شود بر مقام در و بطریق پاس و انقباض

شیخ غالباً امراض سینۀ از رطوبات بنجمه در قصبه ریه واقع میشود هرگاه
تفصیل ضیق النفس هم باشد و گاه از حرارت کبد و قلب میشود و درم هرگاه طبع
همراه داشته باشد هرگاه بجهت رطوبات بنجمه در قصبه ریه بوده باشد پاس و دفع
دس بر سینه هر دو لازم تا آنکه حرارت ظاهر شده رطوبات بنجمه را دفع
نموده و در شربه و ادویه حاده استعمال تا آنکه قطع اخلاط از سینه بشود و بعد
از آن شرب مسهل نموده و دفع نماید و هرگاه از ورم کبد باشد کبد را مالش نموده
و پاس و دفع نماید و بجهت حرارت محدثه بضع ورم داده و منقرض شود و علامتش آنکه پول
و بر از ریم الوده دفع شود و هرگاه از حرارت قلب و کبد بوده باشد پاس و دفع و شرب
و ادویه بار و لطیفه استعمال نمایند

باب بیست و پنجم در معالجه ورم شش

علامتش آنست بر مریض خواب مختلطی طاری کرده بر مقام نادون پاس یافت
با ظرائف پاس نماید بنجمه هرگز که بکند مناسب تر است و اگر عامل هر دو دست
خود را با هم کرده بر مرکز صدر مریض آورده بعد بطور مدور بر پهلوی مریض
بیارد و دفع است بعد از دفع مریض سرانگشتان خود را بمقام مریض نشاند کند
و دست خود را حرکت دهد بطوریکه گویا اثرش را بر سینه خود داخل میکند بعد از آن
دست خود را بر سینه اش حرکت بخوان دهد

باب بیست و ششم علاج ضیق النفس

علامتش بطریق مذکور است که احتیاط نیست که از برای سبک شدن النفس دانه
روزی و عسل باید و اگر ممکن باشد روزی دو مرتبه عسل کند و بعد از آنکه مرغی از برای
حفظ صحت چند روز عسل بدیگرفت جاری بدارد تا بکلی رفع شود شیخ
مقصود آنکه از پاس مختلف آنکه رطوباتی که در قصبه ریه جمع گردیده قریب با بخار
حلق را تنگ نموده اند از مریض را صعب است نفس را سوده کی پس از پاس
اچا است حرارت و از حرارت رطوبات بنجمه دوزب شده و نزدیک

مغلی یا از حلق بسر ف دیابول و در ارفع میشود

باب هجدهم در علاج سل و دوق

این مرض اکثر زیاده بچوانان عارض میشود اگر چه بچمرض زیاد و مشکل است احتمال دارد که معالجه نشود لکن تجربه بطریقیکه در امراض ریه مذکور شده معمول دارد و کما بقدر زیاد کنند که مریض را مقابل خودش انداخته و دستش را در دست خود بگیرد و از دست دیگر سوزیم کند (شرح) علاج این دو مرض بسیار مشکل است لکن سل احتمال علاج دارد ولی بدست تمامای باطلا خطه اغذیه و آشپزی دلی پاس را انقدر بنماید که حرارت بقیه احدث کند و مریض را باید قبسی از غذای لطیفه و افسانهای شیوا مشغول دارد که طبیعت و خیالات را از همه محروم ساخته و مشغول بدفع مرض نماید

باب هیجدهم در علاج کبد

هرگاه در فصل کبدستی ظاهر شود یعنی از حرارتیکه طبع ثانی اغذیه میدهد و او را در عروق با سار بقا جریان میدهد بجا که علاجش آن است که مریض خواب طبعی را طاری کرده بر معده و پاس طویل کند (شرح) ابطال فعل کند که عبارت از طبع ثانی اغذیه است بسبب رطوبات یا بر دوش حاصل میشود علامت آن تبیل بدن و هذال است زیرا که فعل ثانی که طبع کبدی تر قوی از اغذیه که قابل تغذیه و عبور از عروق شعریه شده و بدن برسد بسبب قلت حرارت کبد باطل شده لهذا تغذیه بدن که نشر بزالی ظاهر میشود پس آنچه قریب باید بود حرارت در آن دیده نمود هرگاه مریض در نهایت انتقامت می تواند ساکن شده و یکت ساعت حرکت نکند معالجه معتدل المزاج چنانچه از حرارت وجود خود قدری بر آن محسوس باشد باطل حرارت از قلب مریض نقل داده بکبد او برساند بدین قسم که از قلب مریض کس کرده بطرف کبد مریض را که بنیاست حرارت غیر بیه حال حرارت قلب مریض همچنان آمده قدری ستر است و کبد مریض را بدلی این می باید که مرتبه در ستر است زیرا که کاه میشود از خدا عذالی نیافته حرارت سست با وسوسه کمرده و سست نشانی

کند می شود پس باید روزی چهار پنج دقیقه بنظر حق پاس نموده در روز بعد از مریض صبح الی آخر
که بالنسبه روز قبل قوه بدنی او تا چه حد است هرگاه بهتر است باز پاس نماید و هرگاه شکست
از زیادتی تزلزل و ضعف بخود معلوم است که قدری حرارتش مغرط شده و دوروزی
فاصله داده باز بهین دستور پاس نماید بشرط عدم حرکت مریض و آلا خواب
مختلطی طاری نموده پاس کند و هر روز چهره مریض را ملاحظه نماید و اگر شربه و غذیه
مریض باید در وجه دو و نصف حرارت و رطوبت داشته باشد

باب بیست و نهم علاج امراض قلب

علاجش آنکه خواب را بر مریض طاری کرده بر تمام جسم مریض است ایست پاس کند و اگر
بر قلب هم دست رانجان بدهند مفید است و وقت پاس کردن آنکشت ابرام
مریض را در دست خود بگیرد هرگاه احساس طپش قلب نماید فوراً عمل را موقوف دارد
(شرح) امراض قلبیه هرگاه از حرارت بوده باشد باید از قلب شروع در
پاس نموده تا غم تمام نماید که بالتبع حرارت بمناجست حرارت دست عامل
میل به لا نموده دفع می شود و هرگاه مرض از برودت معده بوده باشد پس پاس از قاع گرفته
و قلب منتفی ساخته پس از پاس لازم است که چند دقیقه با دستمال گرم بلاست
قلب را مالش داده بجا و دستمال گرم وید عامل بر حرارت قلبی او افزوده
رفع مرض شود هرگاه ضعف و قلب ظاهر شد بهتر است که از عمل باز ایستاد
فوراً قلبی با الحیات و قدری تند که وزناً بمبت مشغول باشد توله شود بخورانشند
باز شروع بعمل نمایند و وقت عمل را همیشه بین غذا بین قرار دهند قبل از نماز و
قبل از شام بفاصله یک ساعت که بدین لطیفه علاج مرض خواهد شد اما گشتش باید از صبح کردن
بند یک مرتبه بر او داخل شدن برعیر نموده او را بر دوشستن چیزهای سنگین
نمودن یا آنکه در آب گرم رفتن در راه زیاد رفتن منع نمایند

باب سیتم علاج امراض معده و سوء هضم

علاجش آنکه خواب مختلطی را بر مریض طاری کرده بر معده پاس طویل کند

و اینکه مسکرم کرده باشند جرعه بر ریش بنوشانند و هرگاه بخواهند از قاعده
 اسهالت سرع علاج نمایند اینست که اول خواب مغاطی بر ریش طاری کرده عضویه
 فوق صدغ واقع است از دست مس کرده توجه تمام قوت بدهد ریش را
 اگر شکلی در عظم مفراط باشد میسر شود پس در انحالیت غذا بیکه سریع الهضم بود و بدو بخوراند
 و روز دیگر نیز همین قسم معمول دارند و لکن در وقتیکه عضویه مذکور را قوت میدهد
 باید احتیاط نمود که اگر شکلی چنان شدت نماید که بترجیح شود که هر چه به پیوسته
 بخوردن آن نماید هرگاه عامل بخوراند که میزان اگر شکلی ریش بفرمان او شود و طریقۀ آنست که
 هرگاه عامل بر عضوه خوشخواری بالای صدغ ریش نکشت خود را بگذارد و فردا بر دستهای
 ریش زیاد میشود هرگاه غلام تر بخداشتهای ریش کم میشود و هرگاه نکشت را بجای
 بیست طرف برداشتهای ریش بکالت اصلی بماند و هرگاه نکشت را زیاد زور
 بدهد ریش مبتلا بخمّه یعنی غذا در معدّه متعفن شده از وقایع متعفن میزند و علاوه بر این
 باید از استخوان فقرات ظهر که محاذی عضوه است تا مقابل استخوان سینه معمولی را بکشد
 شرح (مراد مصنف در این مقام معلوم نشده که از عضوه خوشخواری مراد چیست
 شاید محسّس عبور غزایه اعضاء را مراد داشته باشد که از نشودن مصالح بر تحلیک
 غذا عبور نموده بدن میرسد منع عبور غذا و رسیدن بدن بنماید لهذا تغذیه
 نمی نماید و معمول کر سینه میشود و قدری نکشت را خفیف تر بر موضع مذکور گذارد
 قدری غذا عبور نموده کمتر کر شکلی اثر بنماید و باید دانست که کلیه سوخته و معضم در هر ص
 از علویات و غذای فلیط مفراط خوردن حاصل میشود لهذا کل طبیعت شده
 معدّه از کار خود باز میماند مثلاً یکی در جوش و چیزی در او ریخته که بخت شود بیفتد
 که در جوش است چیزی ریخته دیگر در او ریخته آن چیز را کم قبل از او در و یک
 ریخته شده منع از طبع میاید و یک را از جوش باز میدارد پس حتی الامکان با
 ریش را با لطف اغذیه سریع الهضم تغذیه نماید که کل بر او نشود در این صورت
 بزودی معالجه شود ولی شارح را عقیده این است که کل معدّه را روز و ساعت

باستعمال از پشم و قدری کلاب یا با مندل ساییده یا با فوفل مالش دهد نافع
از پاس موضع مذکور است

باب سی و یکم علاج کرده و مثانه

علاجش برین طریق است که اثر مضططبی تپوسط پاسها بر عضو مادی برسانند
و بعد از آن بران عضو پاس نمایند و در تمام امراض احشا باید آب مسمر نرم کرده
بر مریض بنوشانند زیرا که این آب بر معده را تقویت نموده و تصفیه خون
می نماید و جسم را مستعد بر سریریم نماید و در چنین امراض هرگاه بخوانند طبیعت
یا اسهال بر مریض طاری سازند باید عاملی که دست خود را بر ناف مریض گذارد
و دست دیگر بر پشت مقابلش بهند و هرگاه بخوانند استفراغ بر مریض آید
بر سینه مریض بهند و دست دیگر بر ظهر مقابلش شش را هرگاه شک کرده و مثانه
داشته باشد حتی الامکان باید طبیعت را تسکین دهد و نگذارد که حبس البول در او
ظاهر شود و در سنگت کرده علاوه بر پاس باید کرده را هم مالش داده هم ضا تیکه
ذوبان نکات نماید بر موضع طلا نماید و حتی الامکان اخذیه لطیفه حاره یا شامه
و حرکت مغرط نماید و هرگاه جوشمانه باشد اگر چه بسیار عسر العلاج است ولی در اول
ابتلا می مریض ممکن است بزودی علاج شود زیرا که هنوز رطوبات غلیظه مجتمع در مثانه
چندان منجمد نشده ولی هرگاه مزمن شود خوف تلف است و علاج آن ادویه حاره
بر موضع مثانه طلا نموده و مریض را از حرکت باید بازداشت و اخذیه معتدل الحار را
و البودنه و الرطبه و کدالکت ادویه و چندان مواظبت نمایند که حبس البول در او ظاهر
نشود شاید طبیعت با استعمال ادویه و اشربه و اخذیه لطیفه ذوب ان نموده
از تمر بول دفع نماید و بی همه روزه بول را باید در قاروره ملاحظه نماید هرگاه با تلج بول
مجموع شده لابد مریض احساس رفع و جع نماید معالجه اش را قلیل قلیل ناقص نمایند
ولی باید مریض را از اخذیه و اشربه حامضه و کلل شیاو خامضه منع نمایند

باب سی و دوم علاج امراض چشم

هرگاه چشم کسی را ضعفی عارض شود یعنی از با صره اش بجا عمل مغناطیسی نایده دارد
 اگر نزول ما باشد با وجود عمل استراحتش نیز بکنند بقیه که از قیاسی باد و آرد بسیار
 و درم کنند و باید قبل از پاس کردن نکشت خود مریض را از آب که بر او عمل مغناطیسی
 کرده باشند بشویند و نکشت خود را بغافل یک آنج رد بروی مریض بدارد
 و بغور در چشم مریض نگاه تیز نماید که مفید است چونکه آلات بصره متعلق به غ
 زیاد دارد و لهذا از پشت شروع کرده تا چنانکه در پاس و مس نماید (شرح ۱)
 هرگاه تن مریض بکوبلت رسیده باشد باید دانست که بسبب قلت حرارت
 غریزیه است باید بکلی از دفع خون فصد به پر میندود و در اغذیه و اشربه نهایت
 لطیف را بنماید و از طرف مغز سر آید که درن مجازی و داغ را پاس نموده
 و همه روزه دو دقیقه دو محصب واقع پشت کرد و از بلاست مالش دهد و نظر
 در چشم مریض تیز کند که از همان لفظ کردن در چشم او و طبوبات بنوسط سیرت حرارت
 غریزیه چشم عال بطریق و معار چشم جاری شد و رفع خواهد شد و هرگاه جوان و در سن
 شباب باشد باید دانست که از زنادتی قوه حرارت غریزیه و غلبه دم است
 باید مریض با آب خنک داخل بر مغزالی پشت کردن صفا نموده تا چهل روز عرق شود
 و کاسنی را با سکنجین اوقات غلبه عیش نباشد و عنایت و شفقت و کوه
 و تخم حماض یک هفته نباشد و اما میران چینی را با شیر لوان که و خمر
 زائیده باشد ساینده بر اطراف چشم بمالند و زوی دفع خواهد شد
 و هرگاه مقدمات نزول ما است باید تصرف
 نمود تا وقتیکه نفخ بیاید باید با آلات جراحی
 سیل زنند و آب را خارج
 سازند و هرگاه سیل میو
 ست یا بنت شعر
 باید خراج آن چشم نمود

در چشم
 و در چشم

باب سی و سوم معالجه امراض سامعه و گوش

علاج گری که سبب بعضی امراض شده باشد باین طریق است که اول باید بطور کامل سر را بکشد و بعد بر هر دو گوش مریض با پس زیاد نماید و هر دو انگشت شهادت خود را بند نماید و بر دست راست است است است و دم بزند در یکت دقیقه بیست مرتبه همین طور باید کرد تا اثر مغناطیسی در بدن مریض اثر کند بلکه در یکت مجلس بیست مرتبه این عمل را جاری دارد که بسیار مفید است (شرح عقیده شایع چنین است که هرگاه ثقل سامعه از اثر امراض شده باشد بهتر است که از پشت کردن با شاخ حمامت روز دوم مرتبه بیست بار گوش بنماید که اریاح که موجب تپش شده خارج شود و دم زدن بدست در محاذی گوش حکمت است که حرارت ذاتی دهن عامل جذب یا باج نموده مضر را دفع سازد

باب سی و چهارم در معالجه امراض سامعه

علاج کلمات لفظی سبب امراض علاج اینکه خواب مغناطیسی بر مریض طاری نموده
و عضو نقل و لفظ را نیز کند و باید عامل متصل با او تکلم نماید بجهت خلق مریض تنگ
شده بخوابد و اجواب دهد که دیگر حرف مزین خلق را از زیاد حرف زدن تنگ
کردی بعنف خواهد تکلم نماید آنچه هم اشاره کند که بس است عامل متصل حرف بزند
یعنی که من نمی فهمم تو چه می گوئی تا آنکه مریض از فریادی نموده قهراً به تکلم می آید (اشح)
مراد اینست که چون بنفسه مریض از تکلم زیاد متعب است خصوصاً کلمات از زبان عاجز
و تکلم نخواهد چون کلمات سائل را بشنود ولی اجواب نمی تواند داد و خلقش تنگ شود
متصل عامل را اصرار بر حرفی نماید و بهیچ وجه متخلل بداندن مریض
نشود تا آنکه مریض خورده خورده زبان باز نماید ولی شایع را عقیده است که بدن آنکه
مریض مطلع شود احدی از اغیار تحرکات نموده که یکت مرتبه بر او داخل شده و
حرفهای ناخوشایم با و بر نگذارد و او را بدو جواب میخواند بگوید همین جلد زبان او باز
میشود ولی حتی الامکان قسمی کند که از خواب او بجا بگذرد خواب او را زیاد نماید

و همچنین حالت جوش و خروش او را غلبه کند عرق بر پیشانی او جاری شود و یک انگشتانموده
مرتب زدن را موقوف دارند

باب سی و پنجم در علاج تب و لرز بزرگه ایمنه حیرت

بیاورد چهارده توله از هفت جوش و آنرا در آنس که اخته بجهت که مخلوط شود
بعد از آن فلز که اخته لوحی نیاز که چهار پنج طول و سه پنج عرض آن باشد ولی دقت
نمایند که لوح مزبور چهارده توله کمتر نباشد پس آن لوح را بجهت صقیل داده که صورت
در آن نمایان باشد پس آن لوح را بر کرسی قرار داده که قدری بلندتر از محاذی چشم باشد
پس هرگاه خواهد که دفع مرض از مریض نماید باید که کساعت قبل از موقوف آمدن تب
و لرز مریض را بنشیند بجهت که سر مریض مقابل قلبش باشد و مریض روز آنو بنشیند و گفت
دستها را کشاده بر روی زانو بگذارد و در لوح نگاه کند و حال خود نیز در عقب سر
مریض نشیند و به مریض بگوید که نظر خود را بعد از آن لوح اندازد و بطرف دیگر نگاه
کند و این عمل را تا بدون تب در بدن جاری بدارد و در روز اول فی الجمله شخصی

در تب می شود در عرض سه روز بکلی رفع تب دلرز خواهد شد و هر روز باید بعد از
 عمل لوح مذکور را با خاک ذغال صاف کند که بمحلی شود و وقت این عمل در روز
 بوقت صبح و عصر است و در شب بوقت مغرب که هوا بکلی تاریک شد
 باشد و مریض باید در وقت این عمل با حضور قلب باشد و خیالش متفرق نباشد
 و در هنگام عمل مریض را حرارت زیادی محسوس می شود بنا بر این باید قبل از اشتغال
 بعمل بدن بشوید تا آب درای ساقها این نیست که هرگاه عامل لبح باشد زودتر خود را
 (که در اشح) کلیه امراض تب دلرز را باعث رطوبات رقیقه و رقیقه است
 که غلبه مغلط با صفرا و رب مغلط با سودا است حسن معالجات حرکت و انتظار
 کشیدن وقت آمدن تب است بیک نوعی از متغیلات و حکمت این یعنی
 هفت طریقی که بطریق صفحه ساخته شده و از اصبغ منوده اند بطریقی آینه و مریض را
 در محاذی آن نشانند و نظر در آینه نمودن است که مریض آن کلیه حواس ظاهره و باطنه
 جمع شده و بجهت میشود و از تطویل نظر در آینه حرارت ظاهره و باطنه میل بظاهر
 میکند مریض را قبل از سرد شدن حالت تب حادث میشود و تا بر توجیه
 بجان مرگ است و اما حکمت نشستن آن شخص در عقب سر آن آینه که حرارت
 وجودی آن شخص بسبب محاورت آن بمریض اثر کرده بزودی عرق می آید اما
 حکمت آنکه هرگاه عامل یعنی جالس در نظر مریض خوش صورت بوده باشد است
 که کلیه طبایع را میل و توجیه بکلیه قلوبی و محبت طبیعی را با ثبات و نیکو
 می باشد خصوصاً حسن که در حقیقت واقع مفرج قلب و جمع حرارت
 قلوبی است لهذا حرارت را حرکت داده چون صورت آن
 در آینه نمایان شد که می بیند و حالاتش مشوش و متغیر شده
 و قلب بیجان آمده حرارت از باطن میل
 بظاهر کرده فوراً گرم شود و لهذا
 هر قدر خوشتر و خوشتر است

باب سی ششم طریق تصفیه قلب یعنی تزکیه نفس و صفای باطن

بدانکه باید قبض از شروع در محل دو هفته ترک اکل و شرب حیوانی نماید غذاهای
لطیف سرای الاضم و صالح الکیوس و الکیوس بخورد و باید در حجره تنها بخوابد بطوری که
سر را بجانب شمال گذارد و پایا بپشت بطرف جنوب باشد و چون سه ساعت
از شب بگذرد در حجره مذکور رفته چراغی روشن نموده بر دیوار طرف جنوبی حجره
تصویر شخص بزرگی یا قرص مغناطیسی بیاویزد و بر بستر خود آرام گرفته بجزو قلب
لفظ روان صورت یا قرص مغناطیس بر خندد تا وقتیکه خواب بر او غلبه
نماید بعین دستور نایک هفته عمل نماید اشخاصیکه صاحبان هوشمند در
روز و دوام و سوم مطلبی بر آنها مکتوب خواهد شد و اما اشخاص بیبید تا یک هفته رفته

چیزی معلومشان لاکن صاحبان هوش را بعد از چند روز مشق مداومت می نمایند
اشیا بیده می بینند و دست را مطالب صد فرسنگ راه بر او کشوف شده
و در آن واحد از گذشته داینده خبر میدهند حکمت آنکه پس از ترک حیوان
رشتهای نفسانی بجای زایل شده خواب هم بالنسبه کم میشود و نظر دو ختن بان
قطعه منفا طین با صورت آن شخص بزرگ توچه از همه جا منقطع و بیات تحمل مخصوص
مشغول لهذا خیالات متفرقه بجای از وجود او بر طرف شده در شته رفته عامل را
متعد فهم مطالب و ترک خیالات متفرقه مینماید لهذا نفس که منقطع و صائم از امور
و خیالات موهوم شده ناچار بر طبیعت حقیقی لازم است که صور خارج بر قلبی
خطور دهد و از جمعیت خیال هم اجتناب بعضی مطالب نماید و حکمت آنکه رطوبات
نافضله که باعث برگشت توهم و خیالات و بخارات متضاعده از طلب طایع
که مورش بعضی خیالات عفره موهوم است بجهت عدم قوت و حاجت بدل تحمل
طبیعت حیوانی تغذیه مینماید و از کثافت قلب انسانی را صاف نموده و صیقل میدهد
اشیا خارجه بهرست در خاطر قلبش منعکس میشود اگر چه صورتی در زیر دارد آنچه در بالای
کویا مصنف را در این مقام نظر فی چندان از خود بنوده که بتواند مطالب را از روی
حقیقت بشکافد تقلید آنرا بطلب رانقل نموده ولی شارح را عقیده نیست از ترک
حیوانی نه است که گوشت و روغن و آنچه از حیوان بعمل می آید بخورد بلکه این عمل
خلاف قول خدا و پیغمبران است مراد از قول بزرگان این که می فرمایند ترک
حیوانی یعنی صفات حیوانیت را ترک نموده متمصف بصفات الهیه شوند
تا تجلی حق در این قلب شما شود زیرا که دیوچه بیرون رود فرشته در آید همچو که
صفات حیوانیت از وجود او خارج شد قلب از غیر خدا خالی و محل تکلیفات الهی شود
بمغاد کلام مبارک حدیث قدسی که لا یسمی ارضی و لا سمائی ارضی و لا سمائی لا یسمی
قلب عبدی المؤمن معلوم است لا یعلم الغیب لا الله و لا ما یکمل محسن بکلمات الهی شد
قلب مؤمن خبر از ضمیر و مغبیات میدهد بزرگان مطلب را درست فرموده اند

ولی رفته رفته حرف بدست عوام بیچاره افتاده و صورت را گرفته از معنی
غافل نکس انسان است که بخورد و بپاشد و خلاف قول خدا و پیروی هوای
نفسانی بنماید و الا در صورتیکه قوه نیست که پیر و شهوت شود بی نیازی بی چاروی
مسوره است کاری نگورده و در جمستی نگشیده چنانکه مشهود است حلال محمد
حلال انی یوم القيمة و حرامی یوم القیمه چرا شخص ضریرا که حق مقرر فرموده
خوردن از آن شخص از خود ممنوع دارد و بی مطلب کم خوردن مستواتر اولیای حق
رسید و بلکه خداوند در کلام مبارکت میفرماید کلو و اشربوا ولا تسرفوا زیرا که
کسل بر طبیعت شده بر خواب و خور و افروخته شخص را از توجه بخدا باز میدارد اللهم
اگر بعضی از بزرگان هم فرموده اند نظر ببال و طرف مقابل بوده که شاید بعضی که
فرموده حیوانی بخور اگر چه سمع اطاعت نکند و کم بخورد و الا اگر چنین باشد با کلام خدا
و الله اطهار و محال میشد و فاضل

نوعی دیگر در تصفیه قلب

بیاورد یک کاسه بوزن شفاف با تقسیم و در اصل از آب درشت

از حصه سیاهی نقره که در فن عکاسی استعمال است بمالد ببال

و از آن خشک نماید پس بوقت
انصف از شب گذشته غسل کند
و در حجره تنها رفته و حصیری انداخته

بر آن بنشیند و در آن پیاله مذکور بقدر بیان جای که سیاهی

نایلید شده آب کند و در مقابل پیاله چراغی با تقسیم روشن کند و فانوسی از کاغذ

بسی که روشنی چراغ بیک
پیاله افستد پس بچند
اوقات بعد از چند دقیقه
مبتدل بصفحه دیگر شود

گورده بر آن چراغ بگذارد
و کوزه در میان
قلب نظر در آن کند اکثر
این سیاهی در پیاله نظر

بر و غیره در آن مشاهده میشود بهین پنج مشق نموده رفته رفته بعد از چندین عجب
بسیار خواهد دید شرح مخفی نامبرم را در این فقره اخیر غیر از مطلبی است این
فقره گویند که قائل در این فقره این بوده که خیالات را بیک جت قوت داد
لغوی اوقات از تجسم خیالات عجب مشاهده نمودن ممکن است و شایع است
مسیحی تجسم خیالات نمودن چنانچه بهین فقره تجسم خیالات و عمل بر بود را بعضی که دعوی
تسخیر جن نمایند مشاهده شد

نوع دیگر تجسم خیالات

قبل از طلوع آفتاب در محض غمی نشسته و بیک دانه از حبوبات هر چه باشد
در پیش روی خود گذاشته و نظر در آن بند و بطوریکه پاک چشم بهم نخورد
و اگر چه از اول قدری بحشمت صدمه میرسد لکن رفته رفته عادی شده بجائی میرسد که
آن دانه از خیرکی چشم محو از نظر میشود اوقت دانه بزرگتر از آنرا بگذارد و بنویسند
کند باز بعد از چند روز مشق آن دانه هم غایب شده بعد از آن بر صدف از کاغذ
یک نشان مدور از سیاهی کشند و آن کاغذ را بر دیوار بچسباند و نظر در او بند
ابتدا در کردار آن نشان روشنی معلوم خواهد شد و رفته رفته آن نشان سیاهی
بکلی مفید معلوم میشود پس در شب نظر در چراغ بند و تا دقیقه از آنهم کامیابی حاصل شود
پس در صحرانی رفته بوقت طلوع آفتاب بر قرص خورشید نظر بند و بهین قسم
وقت غروب آفتاب نیز عمل نماید اما از این عمل حرارتی در قلب احساس میشود
اعمال کند مضر نیست پس بر ماه بهین قسم نظر بند و تا دقیقه از آنهم سوده شود
اوقت بهمان طریق مذکور در جای خلوت رفته و در آنوقت بند و چشم خود را بند
نموده توجه بقلب نموده آنچه که اراده داشته باشد منکشف شود و این مشق
از سایر اقسام فایده اش زیاده است و اول فایده عمل آنست که عامل این
متداند هر مرض را فوری دفع نماید باینطور که در یک است کیلاس بقدر دوسه توله
اسب کرده هرگاه غلبت از سرد است است به تصور آفتاب تسخیر در وجود

نماید و هرگاه از حرارت باشد تصور ماه در آن وجود ترید نموده دفع مرض میشود
 و پس از آن ریاضات هرگاه نفخه در آب دمیده بر نفس دهد برودنی صحت یابد
 و خاصیت دیگر آنست هرگاه عامل این عمل بخوابد در محبت تاریکی برود پس
 یکست و دو دقیقه بر روشنی چراغ نظر بندد و آنوقت هر جا خوابد برو که روشنی
 در اطراف او ظاهر میشود عامل این عمل باید مرأض باشد و ترک حیوانی ننماید حتی آنکه
 اغذیه حاره استعمال ننماید و روز و دو بار غسل کند (شرح) حکمت این فقره
 اخیر هم چندان تباینی با قسم سابق ندارد الا آنکه ریاضت چشم و حدتش بحدی میرسد
 که میتواند قرص خورشید را ملاحظه نماید بلکه از حرارت خورشید بان حرکت فواید
 که در چشم ظاهر شده اثر فیزی در او ظاهر میشود و چون تمام حرارت بدنی بالتبع
 حرارت اکتاب متصاعد شده چشم میرسد حدت چنان میشود که میتوان چهره را نگاه
 ساخت از دور نمیدانید حال مشاهده نماید و چون حرارت وجود بکلی عروج نموده
 وجودش از حرارت که بواسطه تقترن در رطوبات بدنی تخیر نموده تمام میشود
 لهذا بعضی اوقات بطور کشفیات بعضی مطالب همه را در مییابد

نوع دیگر

بیاور و همه روزه کل تازه و در محبت خلوتی شسته و نظربان کل کند تصور نماید
 که این کل خشک میشود و همه روز این عمل را در وقت صبح و شام تا دو ساعت
 بکند تا روزیکه این کل خشک شود آنوقت باید دانست که مرحله اول را قطع نموده
 و طی کرده پس از آن همین پنج مذکور روزی دو وقت بر همان کل خشک شده نظر
 بندد و تصور کند که این کل خشک شده بهتر شد باید دانست که در عمل کامیاب
 شده و فردا این عمل بعد از شش ماه ظاهر میشود و این عمل بسیار است (شرح)

ان در مطلب قبل مذکور شد

باب سیم طریق احضار ارواح

این عمل را در وقت
 خلوت و در محبت
 خلوتی باید کرد

بر آنکه هرگاه بخوابند روح را حاضر نمایند باید بقاعده اهل تصوف حلقه بنشینند
 باین قسم که در مکان خلوتی میزدوری گذارده و در اطراف آن چند
 کرسی نهاده که از چوب باشد جای نشستن آن کس باید اهل حلقه کمتر از نه نفر
 و زیاده از ده نفر نباشند و باید همگی اهل حلقه بایکدی میختر و پیر میگردانند
 باشند زیرا که هرگاه مرد مغرور فاسقی در میان حلقه باشد روح اختر از آن
 اندن نمینایند پس اشخاصیکه بحجت حلقه معین شده اند بر اطراف میز حلقه زده
 بر کرسی قرار گرفته هر دو دست خود را بر آن میز گذارند و بقیسمکه دست راست
 بر یک پا دست چپ دیگری ملحق باشد و همگی توجه بر یکست مطلب نموده
 با حضور قلب و حواس جمع روح هر کسی را که میخواهند بطلبند باید همگی صورت
 و بیگل صاحب روح را در قلب خود تصور نموده و توجه خود را همگی بر نصاحب
 روح نموده باشند تا ده یا نوزده روز بهین طریق مداومت نمایند تا آنکه
 یکی از اهل حلقه از حالت طبیعی بیرون رفته حالت روحانیت در او ظاهر
 میشود و هرگاه بعد از مدت مذکور تغییر حالت در هیچیک از ایشان ظاهر نشد
 باید هر یک از حلقه محل نشستن خود را بدل کنند پس از آن باز شروع در
 عمل نمایند که حالت مذکور ظاهر شود چون آن حالت رخ نمود لازم است که
 او در حلقه نشستن را بطرف شمال در دروازه جنوب کرده بنشیند
 و باید از اهل حلقه یکی را افسرد رئیس قرار دهند که همه محکوم حکم او باشند و باید
 رئیس در مقابل آن شخص که از حالت طبیعی خارج شده بنشیند و هرگاه در آن مکان
 استماع صوتی احساس شد و یا اینکه پام میزد حرکت کند باید دانست که روح
 مطلوب حاضر شده و نوقت همان شخص رئیس اینکى و ملائمت پیرسد که هرگاه
 کسی آمده است بکار جواب دهد پس اگر یکجا پیر میزد (الف) قرار بدهد
 و اگر دوبار صد کرد (ب) و اگر سه بار صد کرد (س) و اگر چهار بار صد
 کرد (ج) علی هذا القیاس تا تمام صدت تهی و در بعضی اوقات

صدائی آید بلکه نکشت دست یکی از اهل حلقه حرکت میکند باید دانست که
 آن شخص حالتش تغییر کرده فوراً مدد می بخشد و دست او کاغذی بگذارد
 بر سؤالی بکنند جوابش را خواهد نوشت و گاهی چنین معلوم میشود که شخص معمول
 که حالتش تغییر کرده در خواب است و در آن حالت مکالمات محفل می کند
 باید دانست که روح کسی آمده انوقت هر سؤالی که بکنند جوابش را از معمول
 خواهد دهند شنیدیم بعضی اشخاص که حالتشان تغییر کرده ارواح ظاهر میشود و بعضی
 اوقات او را بنظر میرسد که بر دیوار هر دو طرف روشن نوشته شده بخواند این
 شخص معمول هرگاه مشت کند ترقی خواهد کرد بطوریکه ارواح مجسم شده در نظرش می آیند
 و با او صحبت میدارند و گاهی میشود که اشیا نیکه در آن مکان گذارده بیرون
 بیرون رود و حاصل می آید بدون آنکه کسی دیده شود و گاه دیده میشود که بر هر شیئی و
 ذیروحی و غیر ذی روح که در آن مکان هستند بنظر می آید روشنی مثال نور از آنها بلند
 میشود آن نور را کسی نمی بیند مگر آن کسیکه معمول شده چنانچه بر کسی خواب
 مغناطیسی طاری میکنند از آنها هم این قسم روشنی ظاهر میشود و بر تجربه رسید
 که هرگاه اهل حلقه روح مخصوصی را تصور میکنند بر روح آن کسی بنظر می آید که از
 دوستان او باشند یا یکی از اهل حلقه چنانچه ناکت مغناطیسی جذب اینها
 میکند همان طور آنجذاب و روح بار و اح میشود باید دانست که از ارواح سؤالات
 حلقه نباید کرد چه اگر روح را معامله بمشاید کرد یعنی مطالب روحانی باید پرسید
 و هرگاه روح مردان بدو کناه کار بیایند شروع بگریه و زاری می نمایند پس باید
 انوقت در حق آنها طلب اعززش از درگاه قاضی الحاجات نموده ایشان را
 تسلی دهد و بعضی ارواح که می آیند اسم خود را ظاهر نمیکند بلکه بشاره می گویند چنانچه
 مصنف گوید که وقتی هفت نفر را در حلقه نشانید شروع بخواندن مناجات
 و ذکر نمودم که معمول بهوش شد دیدم شخصی در مقابلم ایستاده خوب نگاه
 کردم دیدم شخصی بود که در یک سال قبل وفات کرده بود پس اهل حلقه گفتیم که بیاییم

این گیت مجفف غایب شد لکن در جسم معمول لرزه افتاد و سرش را بریز
 گذارده تحسین شد من و دو نفر دیگر بد کرده اورا بلند کرده بر سر بری خوابانیدیم
 و شروع کردم پارس کردن بر جسم او تا که آرام گرفت لکن شروع بگریه
 نمود از او سؤال کردم که تو کیستی اسم خود را بگو جواب داد اسم خود را
 ظاهر بخوابم کرد و گفت زیاده زحمت و عذاب بر من است اکنون در صدمه
 هستم پس از آن شروع بگریه کرد من چند سؤال از او کردم سؤال اول این بود که
 تو در دنیا چه مصیبت کردی جواب داد و نا فرمانی خدا را کرده ام اکنون بخت
 نیک و تاریک قبل از شدم و هر روز بعبادی تازه مبتلا هستم پس من شروع بخواندن
 مناجات نمودم آنگاه معمول دست و پا را جمع نموده گفت اکنون قدری آرام
 شدم و جسم معمول سرد شد و عرق بسیار کرد از وقت بروج گفتم که حالا بیرون
 شو پس بر معمول پارس منقلب مغرطی کردم تا بهوش درآمد شرح
 مطالب مرزبوره بهم بگوین اثری داشته باشد و لکن آنچه اسباب این منجر
 و عقیده شایع است این است که اولاً باید شخص عامل مطلوب خود را بخت
 نماید که گیت پس از آن بداند حالت و طبیعت آن شخص مطلوب بر چه نوع
 میباشد بجهان قسم که میل و مست عمل نماید در حالت توجیه در محل تنهایی و
 با طهارت و غسل و وضو چند رکعت نماز حاجت بگذارد و چند روز تمام
 غذای بعضی از معاد کمتر بخورد بلکه حتی الا مکان استیانی که فضله آن کم باشد بخورد
 و بنوشد پس از آن روی قبیله نشسته متذکر بذر گری شود ولی نه آنکه از سر زبان ببرد
 بلکه از حلق آن ذکر را دادا نموده انقدر بخواند که حالت بیهوشتی از برای او ظاهر
 شود البته مطالب بنوعی در حایات کشوف در روح مطلوب بش حاصل میشود
 مشروط بر آنکه توجیه را از اشخاص دیگر منقطع نموده و با کمال ادب خیال گان
 کند که در مقابل مطلوب خود نشسته گردان را گریخته متفصل در نهایت
 خضوع و خشوع مثل لیکه التماس التماس نماید میثد که شود تا نیت هفت

پس از آنکه حالت غش شب اول ظاهر شود شب ثانی چنان شده باید زیاده
 نهد که شود تا حال شب سانی بکسب او ظاهر شود تا شب جمعه باز بقاعده
 همیشه نماز کند و در تجدید جای آورده و در بطرف قبله این دعا را بخواند یا
 در نی و سید و مناسی و مالکی در جای آنی حاضر کند بکسب و متوشل الی باب فیضات
 و منذ که با ذکر است اسکنات آن سحر فی روح فلان بن فلان فی هذا المكان
 بکسب و بجای اولیایک و اصفیایک لا تطردنی من بابک یا الله یا
 یا الله پس آن ذکر را بدستور العمل مزبور از خلق ادا کرده تا هنگامی که
 حالت غش از جفت او حاصل شده و روح مطلوبش بنظرش آمده جواب
 و سوال نماید و بسا می شود که او را خواب ربوده در خواب مطلوب
 خود را مشاهده نموده بمقصودش می پیوندد

باب سیم در صفات عامل مسریم

اول باید عامل در وقتیکه مسریم میکند دلیر و صابر و متذرت باشد
 دوم اگر چه این قوه مغناطسی در هر فرد بشر خواهد مرد و خواهد زن
 موجود است لکن مناسب چنان است که عامل زن باشد اگر چه مرد نیز
 می تواند بر مرد و زن هر دو عمل نماید بهتر این است که اگر معمول زن است
 شوهرش مناسب است که عامل و بشود اگر معمول مرد است و چه متنا
 ترین دست و بجهت عته و خاله و خواهر و دختر و کسی که قرابت
 دارند احسن است زیرا که سلسله قرابت درین عمل تاثیر عظیم دارد

سوم عامل باید از علم قیافه و علوم دیگر خبر باشد

چهارم عامل باید همیشه خود را نظیف و پاکیزه نگاه دارد و غذای
 سراج النعم و صالح الیکموس بخورد و از مکوات و ادویه جات حار و پزیر
 ناکوخته را که از خوردن جوانی نیز بمغناطیس نماید زیرا که از خوردن جوانی

و اشیاء حار و بقوه مغناطسیمه ضرر می رساند
 پنجم عامل باید مکانیکه سمریزم می کند خالی از اغیار باشد و تاریک
 باشد و با صفای نیز باشد و از چیزهای خوشبو نیز در آنجا موجود باشد و باید
 وقت عمل را یا صبح قریب افتاب یا در شب سکه ساعت
 از شب گذشته قرار بدهد

باب نهم و در نصایحی که باید عامل ملحوظ فرماید

اول بدانکه علم سمریزم علمی است نفیس و خوبی آن از مشق که در آن معلوم عمل
 میشود هر کس که قدری هوش و سلیقه داشته باشد می تواند این عمل را
 در مدت پانزده یوم بیاموزد اگر بموجب قانونیکه در این رساله مندرج است
 رفتار نماید اگر چه در مبادی این علم بر قندی قدری سخت است لکن بهیچیکه
 مواظبت نمود و رفته رفته مهارت در وجودش ظاهر شده معمول را
 در یک مجلس می تواند خواب طاری نماید

دوم عامل باید معمول را بلامیت مس نماید و گذارد معمول را در یکری
 مس نماید هرگاه دیگری معمول را مس نماید قوه مغناطسیمه و باغ معمول کم
 خواهد شد و در بدن مریض تشنج ظاهر میشود و معمول متعوب خواهد گردید
 سوم باید عامل کسی را در میان جمع کثیر معالجه بعمل مغناطسیمه نکند

چهارم عامل را مناسب نیست که از معمول سوالات بیپوده نماید
 که به سبب آن معمول در جواب دادن بهرارت اندک دل بر خلاف امر غرض
 کمال نظر که باید زیاد و صفا و بوند چنانکه یاد کرده شد

پنجم عامل را مناسب نیست و قیقه معمول غذا خوردن باشد و عمل
 مغناطسیمه بر او نماید بلکه اوقت مشروع در عمل نماید که غذا تحلیل یافته باشد
 یا بین غذا مین باشد زیرا که عمل مغناطسیمه باید اثر در اعصاب نماید در صورت

ملا مده حرارت لمس که استمالش موجب دفع مرض است مده بر حرارت
 غریزی عامل میشود و غذا را زود تر از جهت دفع منجم نموده مبتلا بر مرض جوع میشود
 ششم عامل باید در وقت عمل از جهت کثیدن روز و زدن احتراز نماید
 بهفتم عامل هر قدر قوی البقیه باشد نباید در یکت روز زیاد و از سه مرتبه بر کسی
 عمل مفناطیس نماید زیرا که در قوای عامل ضعف پیدا میشود پس هرگاه عامل در خود
 نقابستی دید با بنظر حق معالجه نماید که بحالت اول بازمی آید و قوه مفناطیسی او
 زیاده میشود بسبب اینکه اقیاب مرتبی و مقوی و منمنی تمام اشیاء موجودات است
 هرگاه حرارت جاذبه و قوه مفناطیسیه در وجودش بسبب تأثیر اشیاء
 باراده از ماکول و مشروب یا از خارج کم شود باشد بسبب حرارت شمس
 یا قوه جاذبه شمس که متصرف جمیع اشیاء است در وجود اثر کرده حرارت
 برانگنده شده مسیل بجنس خود نموده کم کم زیاد شده قوت میدهد

هشتم عامل هرگاه در بدن خود یا در بدن معمول احساس گرمی یا سردی
 نماید آنوقت ترک عمل نماید بسبب اینکه هرگاه در بدن عامل بر دقتی باشد
 بمحض لمس بر بدن معمول تأثیر نموده قشر بریده در بدنش حاصل شده اسباب ضعف
 بنیه معمول میشود و کذلک هرگاه حرارت فوق العاده یعنی خارجه در بدن عامل
 احساس شود آنهم مزید بر حرارت وجود معمول شده مورث مرض می شود
 زیرا که حرارت عارضیه است نه حرارت غریزیه که نافع بوده باشد موجود
 مریض را اما از حرارت یا برودت وجود معمول مراد مصنف معلوم نیست
 چه بوده است که ترک عمل را نماید

نهم عامل باید امراض مبر را علاج نکند پس هرگاه مجبور بمعالجه کردن بوده
 باشد باید مریض را لمس نکند بلکه بقوه ارادی دفع مرض را نشانند زیرا که در وقت
 لمس مرض از وجود مریض سلبت گوده معالجه هم مریض شده در انخالست طیب
 مبتلای بهان مرض چگونه میتواند قبل از معالجه خود اندام بمعالجه او نماید

مسئله
 در وقت معالجه از
 اقیاب تمام
 بنیه مریض
 بهر صورت
 نماید

و لازم است بر معالج در امراض مسریه که تمام اسباب مریض را جدا نموده
و یک نفر که مبتلا بهین مرض شده و تحت پافیه بر مریض بکارند که خادم او باشد
تا اینکه بکلی رفع مرض شود و انهم منقسم بر چند قسم است که تفصیل آن در کتب طبیه

مذکور است

و هفتم عامل باید معمول را در عمل تصفیه قلب و تحقیقات مجبور کند زیرا که
محتل است که نقصان دماغ دارد و باید زیرا که اعمال تصفیه قلب تماماً راجع
بازدادن و تحلیلات و از کار است و غالباً عاقلش راجع بجزارت منقطع با
سوداویت است لهذا خوف آن است که پوست دماغ حاصل شود

بنحیج بنون یا سرسام شود

یا زده هفتم عامل باید گفتگو و حرکت کاتیکه از معمول در حالت خواب بطور
رسیده بحالت طبیعی بیا معمول نکند زیرا که در حالت تصفیه قلب همان بار
بنظرش در آورده باعث اختلال دماغ و پریشانی حواس میشود زیرا که
خیالات و امور تصفیه قلب راجع بحقیقت حواس است هرگاه گفتگوی
در خواب با و گفته شود لابد مزید پران خیالاتش شده و او را از کار باز میبرد

بلکه منجر بعضی امراض عصبانی مثل عته و لقوه خواهد شد

و دوازدهم عامل در هر حال مواجه معمول توصیف از معمول نکند زیرا که
معمول مغرور بخود بالیده و مستلا بکبر و فریب خواهد شد زیرا که بنای این عمل
کلیتاً بر صدق در راستی و خلوص نیت و درستی یقین و انقطاع از غیر است
چونکه مغرور عارض گردید او را از ساحت قرب حضرت حق دور ساخته و بخالات
فاسده مبتلا نماید و بکلی نائزۀ شوقش منجمد شده هر قدر مشغول شود بی نتیجه خواهد ماند
سیزدهم هرگاه عامل بخواد معمولش در تحقیق مطالب کامل شود باید
در حالت خواب ذهنش را بخالات دیگر مشغول سازد و مضمون را تبدیل
نکند زیرا که همین که خیال اشتغال بیک محل دارد و توجه بیک محل لایزال

پیش میرود ولی مینقد که خیالش بجهت متعدد مختلفه مبسوط میگرد و ناچار باید
تمام آنها را از پیشین بروز پس از عده بر نیامده از همه باز می ماند
چهار و هم باید عامل در نظر داشته باشد که اصل مقصود از استعمال سمرزم
بجهت کسینکه مصیبت زود باشد یا مبتلای برض باشد که باید از این بقا عده
سلب امراض را از مرلیض نماید و الا محض تماشا و کار با بی ناشایسته جایز نیست
زیرا که قلب مصیبت زود و ضعیف طاقت مداوای یاد و ندارد و گذرک
مرلیض هم طاقت و بنیه بجهت شرب و دوا ندارد و فوایدی تحسین می رود و طبیعت
وضع مرض مخفی پیدا میکند لهذا از این طریق معالجه لطیفه بجای دفع مرض نمی نماید

هرگاه بقا عده عمل شود

پانزدهم عامل باید از معمول نخوان غریب و عجیب سوال ننماید و او را مجبور
نکند که جواب عمل بد هر چند که قوت ارادی عامل زیاده باشد باز هم
نمی تواند که معمول را در حالت روحانیت مجبور دارد زیرا که در عقاید
و امورات مرلیض با معمول اعوجاج ظاهر شده از طریق غرض خارج

و عمری لازم است که بر حله اول بازاید

شانزدهم عامل تا وقتی که از معمول خود در حالت تصفیه قلب الطینان
کامل نداشته باشد نمی که در حالت خواب معمول تجویز کرده باشد بجهت
مرض و غیره نباید استعمال نمود زیرا که ممکن است در حافظه و ذهن معمول
خللی شود و غلط بگویند زیرا که هرگاه تصفیه قلب شده باشد ناچار
مطالب غلط بزبانش صحیح جاری شده و نزدی حاصل میشود ولی بخلاف علم
تصفیه قلب که مطالب درست غلط بزبانش جاری شده و تخری هم ندارد

باب سی و نهم نصایحی که لازم از معمول است

اول معمول بتدی باید تا تواند یکست نفر مخصوص را عامل خود قرار بدهد

و از یک نفر عمل بگیرد زیرا که در ادقائیکه عامل مشغول عمل است طبیعت
در وی معمول را بدست آورده عمل را بر وی صورت میدهد بخلاف آنکه
هر روزی یک نفر عامل باشد تا عامل اول مزاج معمول را می یابد روز دیگر
عامل دیگر مزاج معمول در دستش نیست مشغول عمل میشود هم بطول می انجامد و

هم در عمل خطا می کند

دوم معمول باید کسی را که دوست خود نمی داند عامل قرار ندهد بلکه معمول
کسی باید باشد که غرق محبت او است دلیل آنکه هرگاه عامل دوست شود
و غریب محبت معمول نمی تواند را ضعیف شود که معمول را در تعب انداخته و همه
روزها مزاج هم شود بلکه حتی الامکان میکوشد که اسباب یکنامی در نزد
معمول را تحصیل نماید

سوم معمول باید هنگامیکه عامل ختلال حواس و یا در حالت تغییر باشد
انوقت از او عمل نگیرد زیرا که در انوقت عمل تاثیر نمی کند دلیل آنکه
عامل که حواس مختل شده لابد در اعمالش خطا ظاهر شده و هم عملش مؤثر
نیست و هم احتمال ضرر و خطر دارد پس باید عامل در هنگام عمل تمام

حواس ظاهره و باطنه را در عمل جمع نماید

چهارم معمول مریض هرگاه بحسب دفع مرض بخوابد کسی را عامل قرار ندهد
باید اعتماد کلی باد داشته باشد و دوست خود بداند چنانچه دلیالش

در شرط دوم ذکر شد

پنجم معمول هرگاه شخص مریض را عامل خود قرار دهد غلبه ان است
که مرض ان شخص در او سرایت کرده و همان مرض عارض وی خواهد شد
و عامل نیز اذیت مشاهده می نماید دلیل آنکه عامل مرض دیگر و معمول
مرض دیگر دارد و هر دو مبتلا بر مرض یکدیگر میشوند و بر شخص مریض مرض دیگر داد و
می آید در انوقت طبیعت مشغول دفع مرض سابق است و از مرض لاحق

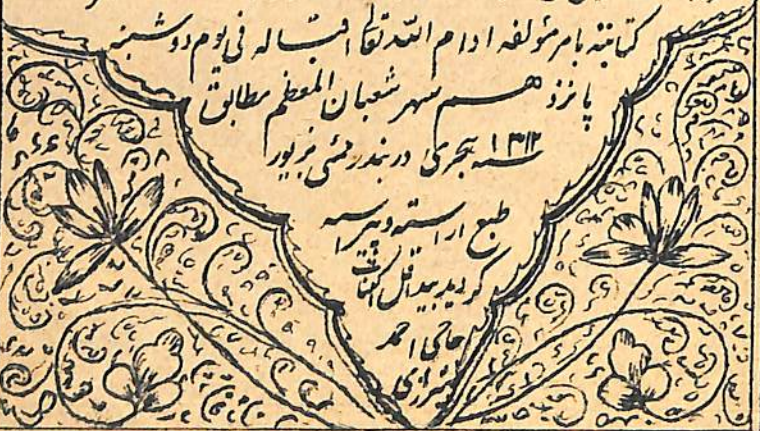
باز مانند خوف است میرود پس عامل باید شخص معتدل المزاج بوده باشد
معلوم است عامل مریض چگونه می تواند دفع مرض از دیگری نماید
نایافته از صحت بخش کی تواند که دهد صحت بخش د حال آنکه بحسب مرض
خود هم نمی تواند مگر مریض معمول بدن را چار در علاج خطا میکند
ششم معمول قبل از آنکه خود را تسلیم عامل نماید صفات و فضایل عامل را
باید بداند زیرا که عامل اثر ذاتی خود را بمعول می رساند و طبیعت او را مبدل میگرداند

باب چهلیم در تشخیص کسانی که استعداد قبول از عمل عامل دارند

اگر چه بر هر فردی از افراد بشر میتوان اثر قوه جاذبه را رسانید الا آنکه
به سبب بعضی از عوارضات مختلفه در هر وجودی اثر یکسان نمی شود زیرا که
هر کس استعداد این مطلب را ندارد پس هرگاه کسی بخواهد بر سراسر این علم
مطلع شود باید ملاحظه امرین را بنماید یکی آنکه بشناسد کسانی که قوه جاذبه بر آنها
اثر میکند معمول قرار بدهد و دیگر آنکه بداند و بفهمد کسانی که لایق هستند که
درجه اعلا ی این علم را حاصل نمایند زیرا که هرگاه شخصی قابل باشد یعنی قوه
جاذبه اش قسمتی نباشد که قبول فعل از عامل نماید بی ثمر و این سر و کوبیدن است
اما طریق معرفت آن شخصیکه اثر قوت جاذبه را برزدی قبول میکند آنکه عامل
چند نفر را در یک محل نشاند و با آنها بگوید که دستهای خود را بلند نموده و بقبضه
کف دستشان بالا باشد و عامل نشان دست راست خود را اخاذ
پیشانی آنها داشته متواترا چند مرتبه از بالا پایین آورده معلوم خواهد شد
که بر کدام یک زودتر تاثیر عمل میشود و علامتش آنست که آنها در بدن خود
حرکت اثر می مختلف ازان حرکت مختلف احساس می کنند مثلاً
یکی برودت و یکی حالت قشعریه و در یکی سکه و در یکی صداع در هر کدام
که یکی از این علامات ظاهر شود بداند که خواب نزود و بر او اثر خواهد کرد

باین روش متیواند ماده و قابلیت هر شخص را معلوم نموده و علامت
 دیگر آنکه باید معمول طبع و نازک اندام و خوش مزاج باشد و در اشخاص
 مریض و ضعیف الهیه نیز زود موثر است دیگر آنکه معمول باید نسبت به اهل
 کم سن تر و کم بنیه تر باشد و طبیعتش مخالف طبیعت عامل باشد اما طریقی
 دیگر بجهت معرفت معمول که مصنف را عقیده است اینست هرگاه بخواند
 کسی را برای معمول نمودن بپایزاید اول باید بگویند که چشم خود را بر هم بند
 و راست بایستد و عامل نزدیک او آمده تمام انگشتان خود را بهم وصل
 کرده قریب پیشانی معمول بسرد و تا یک لحظه بجانب ابرویش بدون
 مس کردن نشانه بزند و دست خود را پس بکشد و در دل تصور کند که
 او را بسوی خود میکشد بطوری عمل بر او تأثیر میکند که هرگاه کسی او را نگاه
 ندارد می افتد پس چنین اشخاص لایق معمولیت اند و دلیل اینکلمات
 آنکه بر عامل باید واضح باشد که آن شخص قابل معمولیت است یا نه که محبت
 شده و نهایت توجه را در اشتغال بعمل نماید زیرا که هرگاه نداند قابل است
 یا نیست در نهایت سردی و بی توجهی با خود مسکوکید که از کجا بدانم
 که قابل است یا نیست چرا خود را گرفتار نموده زحمتم ببرد و رو پس از
 شرایط لازم این فن معرفت قابلیت معمول است و قدرعت من
 کتابته بامر مؤلفه ادام الله تعالی است له فی يوم دو شنبه
 پانزدهم شهر شعبان المعظم مطابق
 ۳۱۲ هجری در بندر منی برپور

فهرستک منقلاطیس الارواح فی معالجه الابدان و الاشباح
بدون شرب و بواسطه حرکات اجزای و تصرفات نظریه

باب اول در تعریف علم طب روحانی

باب دوم گفتار حکما فرنگ در انتقال حرارت غریزیه از جسم عالم به بدن مجهول

باب سوم طریقه طاری نمودن خواب منقلاطیسی بر وجود مجهول

باب چهارم طریقی زیاده کردن قوه منقلاطیسی در دست پیا

باب پنجم طریقی زیاده کردن قوه منقلاطیسی در نظر

باب ششم در طریقه جذب قلوب

باب هفتم در اقسام پاسبان و معنی آن

باب هشتم طریقه عمل منقلاطیسی جهت دفع امراض

باب نهم طریقه مس کردن

باب دهم علاج امراض بقاعده طب روحانی

باب دوازدهم در ذکر امراض عصبانی

باب سیزدهم معالجه بطریق علم اسکلت یعنی کاسه

باب چهاردهم معالجه زیاده رفتن خون از بدن

باب پانزدهم معالجه صداع عصبانی

باب شانزدهم معالجه حسنون

باب هفدهم معالجه در مفصل

باب نوزدهم معالجه در دگر

باب بیستم معالجه مرض نفرس

باب بیست و یکم معالجه سستی کمر یا استخوان عصص

باب بیست و دوم معالجه ضعف و نفاست و تزلزل بدن

باب بیست و سوم معالجه فلج و لقوه

باب بیست و چهارم معالجه امراض سینه

باب بیست و پنجم معالجه ورم شش

باب بیست و ششم معالجه ضیق النفس

باب بیست و هفتم معالجه سل و دق

باب بیست و هشتم معالجه کبد

باب بیست و نهم معالجه امراض قلب

باب سی و یکم معالجه امراض معده و سوء هضم

باب سی و یکم معالجه امراض کرده و مثانه

باب سی و دوم معالجه امراض چشم

باب سی و سیم معالجه امراض سامعه و گوش

باب سی و چهارم معالجه کلات لظن

باب سی و پنجم معالجه تب و لرز

باب سی و ششم طریقه تصفیه قلب یعنی تزکیه نفس و صفای بدن

باب سی و هفتم در علم روحانی و طریق احضار ارواح اموات

در صفات عامل علم سریریم

باب سی و هشتم در ضایحی که باید عامل ملحوظ نظر دارد

باب سی و نهم در ضایحی که لازم معمول است

باب چهل در تشخیص کسین که استعداد قبول عمل از عامل دارند

منت

بموجب قانون بیختم در دفتر
گورمنت سرکار هندوستان

گردید کسی بدون اجازت مؤلف

طبع نفرماید

MIRZA MOHAMED SHIRAZI
ملك الخراب
BOMBAY

Sri Ramakrishna Ashram
LIBRARY
SRINAGAR

Extract from
the Rules :-

1. Books are issued for one month only.
2. An over - due charge of 20 Paise per day will be charged for each book kept over - time.
3. Books lost, defaced or injured in any way shall have to be replaced by the borrower.

Acc No: 2827